

प्रभाव दैनिक

National Daily

पत्रिका नआएमा, ठेगाना परिवर्तन
भएमा वा अन्य कुनै गुनासो/जिज्ञासा
भएमा निम्न माध्यमबाट हामीलाई
तत्काल सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गरिन्छ ।
प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.
सिफल-७, काठमाडौं
०१-४३७३५७७, ९७६१८१५४००,
९८४१५१२१७, ९८४१२४६२६९
marketing2prabhab@gmail.com

वर्ष १२

अंक १३७

काठमाडौं

आइतबार, २२ भदौ २०८२

Prabhab National Daily

Sunday, 07 September 2025

www.prabhabonline.com

पृष्ठ ८

मूल्य रु. ५१-

बजेट सार्वजनिक नगरी गैरकानुनी खर्च गर्दै ५८ स्थानीय तह

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- चालु आर्थिक वर्षको दोस्रो महिना बित्न लाग्दा ५८ वटा स्थानीय तहले बजेट सार्वजनिक नगरी बजेट कानूनको उल्लंघन गरेका छन् । कानूनतः स्थानीय तहको बजेट गत असार १० गते सार्वजनिक गरी असार मसान्तभित्र पारित गरिसक्नुपर्ने हो । पालिकाको समावाट पारित बजेट साउन १ गतेबाट कार्यान्वयन गर्नुपर्ने प्रावधान छ ।

तर ती स्थानीय तहले हालसम्म बजेट सार्वजनिक नगरी खर्च गरिरहेको संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जानकारी दिएको छ । बजेट पारित नगरी गरिने खर्च गैरकानुनी मानिन्छ । मन्त्रालयका अनुसार कूल ७५३ स्थानीय तहमध्ये ६९५ स्थानीय तहले बजेट सार्वजनिक गरी कार्यान्वयन गरेका छन् ।

बजेट सार्वजनिक नगरेका ५८ वटा स्थानीय तहमध्ये सबैभन्दा धेरै मधेश प्रदेशका ४० वटा छन् । संघीय मामिला मन्त्रालयका अनुसार कोशी प्रदेशका चार, बागमती प्रदेशका चार स्थानीय तहले हालसम्म बजेट प्रस्तुत गरेका छैनन् । राजनीतिक

- सबैभन्दा धेरै मधेश प्रदेशका ४० वटा स्थानीय तहले ल्याएनन् बजेट
- कोशी प्रदेशका चार, बागमती प्रदेशका चार, लुम्बिनी प्रदेशका छ, कर्णाली प्रदेशका तीन र सुदूरपश्चिम प्रदेशको एक स्थानीय तहबाट पनि बजेट कानूनको उल्लंघन
- राजनीतिक विवाद र स्थानीय समस्याका कारण बजेट प्रस्तुत गर्न नसकेको भनाइ

विवाद र स्थानीय समस्याका कारण ती स्थानीय तहले बजेट प्रस्तुत गर्न नसकेको पाइएको छ ।

■ क्रमशः पृष्ठ २ मा

‘स्टालिनपथ’मा ओली विरोधीको राजनीतिक ‘सफाया’

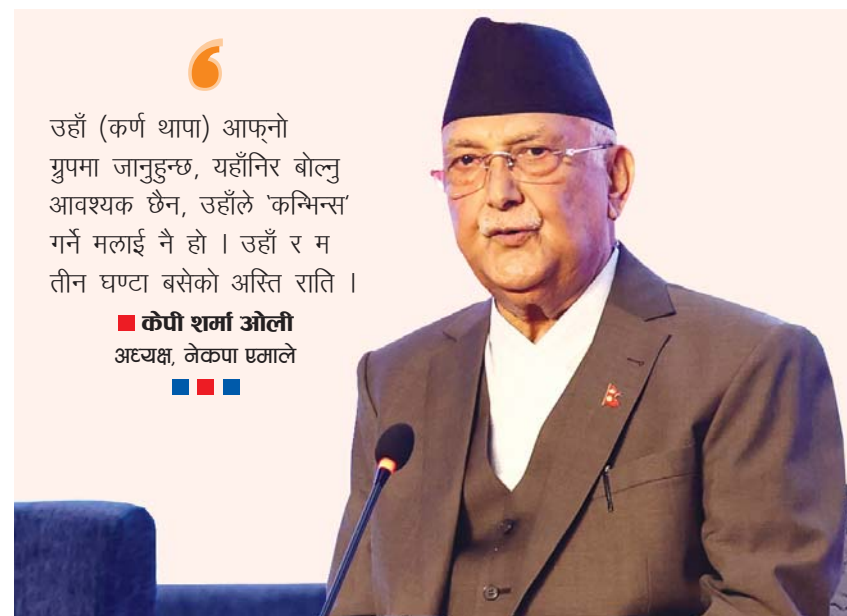
- जारी विधान महाधिवेशनमा कर्ण थापालाई फरक मत राख्ने बन्देज, ईश्वर पोखरेललाई पहिल्यै बन्देज
- फरक मत ओलीलाई अस्वीकार्य, आलोचकको पद नै हटाउने र कारबाही गर्ने बाटोमा ओली
- तेस्रो अध्यक्षको लाइनमा प्रतिस्पर्धीविहीन बन्दै ओली

■ जेबी योञ्जन

काठमाडौं- प्रधानमन्त्रीसमेत रहेका नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीको तुलना ‘स्टालिन’सँग हुने गरेको छ । पछिल्लो केन्द्रीय कमिटी बैठकपछि पार्टी उपाध्यक्ष सुरेन्द्र पाण्डे बारम्बार ओलीलाई स्टालिनसँग दाँज्छन् ।

स्टालिन तत्कालीन सोभियत संघका सर्वोच्च नेता हुन् । उनले पार्टीका १३९ सदस्यमध्ये आफ्ना विरोध गर्ने ९३ जनाको हत्या गराएका थिए । उनै क्रूर, निरंकुश र तानाशाही प्रवृत्तिका शासक स्टालिनसँग ओलीको तुलना हुने गरेको छ ।

खासगरी पूर्वराष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीका लागि पार्टी राजनीतिमा ढोका बन्द गरेपछि यति चर्को टिप्पणी भएको हो । ओलीलाई पार्टीमा फरक मत राख्ने र उनको कार्यशैलीलाई लिएर आलोचना गर्ने जो कोही नेताको राजनीति नै

उहाँ (कर्ण थापा) आफ्नो गुपमा जानुहुन्छ, यहाँनिर बोल्नु आवश्यक छैन, उहाँले ‘कमिन्स’ गर्ने मलाई नै हो । उहाँ र म तीन घण्टा बसेको अस्ति राति ।

■ केपी शर्मा ओली
अध्यक्ष, नेकपा एमाले

समाप्त पार्ने गरेको आरोप छ । विरोधीको जुरै उखेल्ने प्रवृत्ति ओलीमा देखिन्छ ।

ललितपुरको गोदावरीस्थित सन्राइज हलमा जारी विधान महाधिवेशनमा पनि स्थायी कमिटी सदस्य कर्ण थापाको फरक मतलाई ओलीले निषेध गरिदिएका छन् । कार्यसूचीबाटै थापाको फरक मतलाई ओलीले हटाइदिए । जबकि, फरक मत राख्न थापा ३० मिनेटसम्म हलमा उभिए ।

यसअघि ३२ पृष्ठ लामो उनको फरक मत केन्द्रीय कार्यालयमा दर्ता गरिएको थियो, जहाँ पूर्वराष्ट्रपति भण्डारीलाई राजनीतिमा आउन प्रतिबन्ध गरे पार्टीका लागि प्रत्युत्पादक हुने थापाको निष्कर्ष थियो । पार्टीभित्रको आन्तरिक लोकतन्त्र कमजोर भएको उल्लेख थियो । सोही फरक मतलाई ओलीले जारी विधान महाधिवेशनमा बन्देज लगाएका हुन् । ओलीले भने थापालाई ‘कमिन्स’

कम्युनिस्ट पार्टीमा फरक मतलाई स्थान दिइन्छ, बर्जित गरिंदैन । त्यसका लागि पुष्पलाल श्रेष्ठ, डा. केशरजंग रायमाफी, तुलसीलाल, मनमोहन अधिकारीको फरक राजनीतिक प्रस्ताव हेरे पुग्छ । तर अहिले एमालेमा त रोकेको देख्छु, बरु लोकतन्त्र नै छैन भने भयो नि ।

■ प्रा.डा. लोकराज बराल
राजनीतिशास्त्री

गर्न नसकेको बताएका छन् । थापासँग तीन घण्टा छलफलसमेत बसेको भन्दै अब समूहगत छलफलमा फरक मत लैजान भनिएको बताए । ओलीको भनाइ उद्धृत गर्दै महाधिवेशनमा सहभागी एक नेताले प्रभावसँग भने, ‘उहाँ (थापा) आफ्नो गुपमा जानुहुन्छ, यहाँनिर बोल्नु आवश्यक छैन, उहाँले कमिन्स गर्ने मलाई नै हो । उहाँ र म तीन घण्टा बसेको अस्ति राति ।’

■ क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

बोर्डबाट आर्थिक सहायता लिने बढ्दै

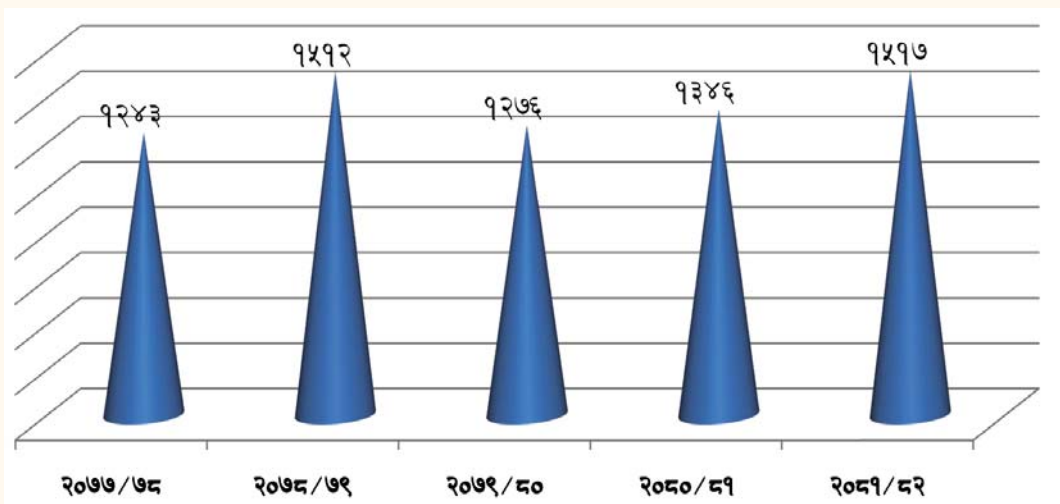
गत आवमा सबैभन्दा बढी १५१७ जना मृतकका परिवारलाई क्षतिपूर्ति

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- वैदेशिक रोजगारीमा मृत्यु भएकाको परिवारका सदस्यलाई दिइने आर्थिक सहायता लिने संख्या बढ्न थालेको छ । गत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा यस्तो सहायता एक हजार ५१७ जनाका परिवारले लिएका छन् । यो एक आर्थिक वर्षमा वैदेशिक रोजगार बोर्डबाट लिइएको सबैभन्दा धेरै सहायता हो ।

बोर्डको पछिल्लो पाँच वर्षको तथ्यांकअनुसार आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा एक हजार ३४६ जनाले यस्तो सहायता लिएका थिए । जसमा एक हजार ३०५ जना पुरुष र ४१ जना महिला थिए । त्यस्तै आव २०७९/८० मा एक हजार २७६, २०७८/७९ मा एक हजार ५१२, ०७७/७८ मा एक हजार २४३ र ०७६/७७ मा ६८१ जनाले सहायता लिएको बोर्डको तथ्यांक छ ।

बोर्डले करार अवधिभित्रै या करार अवधि सकिएको एक वर्षभित्र वैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा मृत्यु भएका कामदारका परिवारलाई आर्थिक सहायता प्रदान गर्छ । वैदेशिक रोजगार नियमावली पाँचौँ संशोधनका अनुसार यस्तो सहायता स्थानीय तहबाट पनि लिन सकिन्छ । विगतमा करार अवधि समाप्त

पछिल्लो पाँच आर्थिक वर्षमा वैदेशिक रोजगार बोर्डबाट आर्थिक सहायता लिनेको संख्या ।

स्रोत: वैदेशिक रोजगार बोर्ड

भएको एक वर्षभित्र बोर्डमा उपस्थित भए त्यस्ता परिवारका सदस्यलाई सात लाख रुपैयाँ सहायता दिइदै आएको थियो । श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले गत आर्थिक वर्षबाट मृतकका परिवारलाई दिइने क्षतिपूर्ति बढाएर १० लाख रुपैयाँ पुऱ्याएको छ । पछिल्लो समय बोर्डले प्रदान गर्ने कल्याणकारी सेवाको विषयमा जानकारी विस्तार भएका कारण सहायता लिन

आउनेहरू बढेको जनाइएको छ । बोर्डले आव २०८१/८२ मा एक हजार ८६, २०८०/८१ मा ९६६, २०७९/८० मा ८१९, २०७८/७९ मा ७९५, २०७७/७८ मा ७७० र २०७६/७७ मा ६८८ जनाको शव ढुवानी तथा फिकाउन सहजीकरण गरिदिएको तथ्यांकमा देखिन्छ । बोर्डले सम्बन्धित देशको दूतावाससँगको सहकार्यमा शव फिकाउनका लागि सहकाय गर्दै आएको

जानकारी दिएको छ । उक्त अवधिमा वैदेशिक रोजगारी गएका कति श्रमिकको मृत्यु भयो भन्ने यकीन तथ्यांक भने आफूहरूसँग नभएको बोर्डको भनाइ छ । एक वर्षभित्र मृतकका परिवारले लिने आर्थिक सहायताका आधारमै मृतकको संख्या अनुमान गरिँदै आएको बोर्डका अधिकारीहरू बताउँछन् ।

■ क्रमशः पृष्ठ २ मा

हैजा तथा भाडापसाला लगायत पानीजन्य रोगहरुबाट बच्न स्वस्थ व्यवहार अपनाऔं

- उमालेर वा क्लोरिन कोल हालेर शुद्धिकरण गरिएको पानी मात्र पिऔं ।
- खाद्यपानीलाई सधैं सफा ढोढामा ढाकेर राख्ने । सफा ढोढाले मात्र खाद्यपानी निकाल्ने ।
- खाद्यकुशालाई राख्ने ढोढा माथि माथि राख्ने । सडेजालेको, बासी र किट्टा जम्केको खाद्यकुश नखाए । खाद्यकुश सफा ढोढाले ढाकेर राख्ने ।

- खाना बनाउनु अघि, खाना खानु वा खुवाउनु अघि, दिसापिसाब जारेपछि वा बालबालिकाको दिसा छोएपछि, फोहर चलाएपछि, घर वा कार्यालय छिर्नु अघि, बाहिरी सडकको छेउपछि साबुन पानीले कम्तिमा २० सेकेण्डसम्म मिथिभिनि हात धोऔं ।
- साबुन पानी उपलब्ध नभएमा ख्यातिटाइजर प्रयोग गर्नु ।

- दिसापिसाब चर्पीमा मात्र गर्नु र बालबालिकाको दिसापिसाबलाई पछि चर्पीमा नै फर्काउनु ।

- भाडापसाला नै हालेमा तुरुन्त पूर्वजलीय कोलराजो प्रशस्त मात्रामा पोषिलो कोलिलो खाद्यकुश खाऔं ।

- हैजा तथा भाडापसालाका लक्षणहरु देखिएमा तुरुन्तै नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नु ।

जनहितमा जारी सन्देश

प्रभाव दैनिक

www.prabhabonline.com

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.
काभ्रे-७, सिफल, काठमाडौं

सुलभ मूल्यमा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको

निः सन्तानपन सम्बन्धी उपचार

हार्दिक आई.भि.एफ.सेन्टर सिनामंगल ८, काठमाडौं

01-5917982, 9802352811

राष्ट्रपतिले अवलोकन गरे इन्द्रजात्रा

काठमाडौं (प्रस)- राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सांस्कृतिक एवं ऐतिहासिक पर्व इन्द्रजात्राको अवलोकन गरेका छन् । इन्द्रजात्राका अवसरमा हनुमाढोका दरवार क्षेत्रस्थित गद्दी बैठकमा पुगेर शनिवार उनले जात्रा अवलोकन गरेका हुन् । राष्ट्रपति पौडेल न्युरोडस्थित जुद्ध साहिकवाट पैदलमार्फत वसन्तपुर दरबारस्थित गद्दी बैठक पुगेका थिए । राष्ट्रपति पौडेलसँगै जात्रा अवलोकन गर्न उपराष्ट्रपति रामसहायप्रसाद यादव, प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली, प्रधानन्यायाधीश प्रकाशमानसिंह राउत, सभामुख देवराज घिमिरे, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष नारायण दाहाल, काठमाडौं महानगरपालिकाका प्रमुख बालेन्द्र साह, नेपालस्थित कूटनीतिक नियोगका प्रमुख एवं प्रतिनिधिरू, स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिलगायत सहभागी भएका थिए ।

जात्राका अवसरमा राष्ट्रपति पौडेलले श्रीगणेश, श्रीभैरव र श्रीकुमारीको रथमा फूलमाला एवं दक्षिणा चढाएर यात्रा गराउने अनुमति दिएका थिए । त्यसपछि, श्रीगणेश, श्रीभैरव र श्रीकुमारीको रथयात्रा

सुरु गरिएको थियो । भाद्र शुक्ल द्वादशीका दिन विहीवार विहान हनुमानढोका दरवार क्षेत्रमा इन्द्रध्वजोत्थान गरी सुरु भएको इन्द्रजात्राको शनिवार मुख्य दिन हो । शनिवार तल्लोटोलमा रथयात्रा चलाइएको गुठी संस्थान धार्मिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा शाखाका प्रमुख राजेन्द्र दाहालले जानकारी दिए । उनका अनुसार आज आइतबार माथिल्लो टोलमा रथयात्रा गराइने छ । यही भदौ २६ गते विहीवार महिलाले मात्र रथ तानी नानीचा यात्रा चलाइने छ । यसै दिन वेलुकी राष्ट्रपति पौडेल हनुमानढोका दरवार गएर कुमारीवाट टीका एवं प्रसाद ग्रहण गर्ने छन् । टीका, प्रसाद ग्रहण गरेपछि राष्ट्राध्यक्षले कुमारीसँग खड्ग साट्ने परम्परासमेत रहेको छ ।

भदौ २६ गते राति १०:३२ बजे इन्द्रध्वज पातन गरेपछि दुई साताभन्दा लामो इन्द्रजात्रा समाप्त हुने छ । इन्द्रध्वज पातन गरेपछि इन्द्रजात्राको लिंगोलाई स्थानीयवासीले घिसाउँदै लगी टेकु दोभानस्थित बागमती किनारमा पुर्‍याएर सेलाउने परम्परा रहेको धार्मिक

एवं सांस्कृतिक सम्पदा शाखाका प्रमुख दाहालले जानकारी दिए । उनका अनुसार लिंगो सेलाउन घिसारेर लैजाने परम्परा छ । नेपाल पञ्चांग निर्णायक विकास समितिले निकालेको साइतमा लिंगोका लागि रुख काट्न वनयात्रा गरेपछि यो जात्राको प्रक्रिया सुरु भएको थियो । वनयात्रा, रुख कटान, लिंगो नगर प्रवेशलगायत विधिपछि भाद्र शुक्ल द्वादशीका दिन इन्द्र ध्वजोत्थान गरिन्छ । इन्द्रजात्रा प्रताप मल्लको पालामा सुरु भएको विश्वास गरिन्छ । इन्द्रजात्रामा रथयात्राको चलन भने राजा गुणकामदेवले सुरु गरेका थिए । उपत्यकामा मनाइनेमध्ये यो लामो जात्रा हो । वर्षा र सहकालका देवताका रूपमा पूजिने इन्द्रको शनिवार विधिपूर्वक पूजाआजा गरिएको थियो । जात्राका अवसरमा लाखे नाच, दशअवतार नाचलगायत, महाकाली नाच, रामचन्द्र नाच, पुलकिसी नाचलगायत सांस्कृतिक भर्ना, नाचगान हुने गर्छ । यस पर्वका अवसरमा काठमाडौं उपत्यकामा सार्वजनिक विदा दिइँदै आएको छ ।

नेपालमै एकै व्यक्तिमा तेस्रोपटक मिर्गौला प्रत्यारोपण

भक्तपुर (प्रस)- सहिद धर्मभक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्र, भक्तपुरले एकै व्यक्तिमा तेस्रोपटक सफलतापूर्वक मिर्गौला प्रत्यारोपण गरेको छ । शनिवार यहाँ आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक डा. पुकारचन्द्र श्रेष्ठले नेपालमै पहिलोपटक एकै व्यक्तिमा तेस्रोपटक सफलतापूर्वक मिर्गौला प्रत्यारोपण गरेर इतिहास रच्ने काम भएको बताए । तेस्रोपटक प्रत्यारोपण निकै जटिल रहने भए पनि सफल भएकाले अब मिर्गौला प्रत्यारोपणका लागि नेपालमै सम्भव छ भन्ने उदाहरण स्थापित भएको उनले बताए । यही भदौ ९ गते सुदूरपश्चिम प्रदेशका पूर्वमन्त्री तथा प्रदेशसभा सदस्य लक्ष्मणकिशोर चौधरीको तेस्रोपटक मिर्गौला प्रत्यारोपण सम्पन्न गरी उनलाई शनिवार 'डिस्चार्ज' गरिएको डा.

श्रेष्ठले जानकारी दिए । 'सामान्यतया मिर्गौला प्रत्यारोपण एकपटक सफल भएपछि लामो समयसम्म प्रत्यारोपित मिर्गौलाले काम गर्न गर्दछ, तर इम्युनोलोजिकल अस्वीकार, संक्रमण, क्रोनिक अलोग्राफ्ट, नेफ्रोप्याथीलगायत विविध समस्याले मिर्गौला असफल हुन सक्ने सम्भावना रहन्छ । यस्तो अवस्थामा दोस्रो प्रत्यारोपण गरिन्छ, तर तेस्रोपटक प्रत्यारोपण गर्नुपर्ने

चौधरीको पहिलो मिर्गौला प्रत्यारोपण भारतको लखनऊमा गरिएको थियो भने २०७२ मा दोस्रो र हाल तेस्रो प्रत्यारोपण सहिद धर्मभक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्रमा डा. पुकारचन्द्र श्रेष्ठकै नेतृत्वमा गरिएको हो । चौधरीको तेस्रो प्रत्यारोपण 'पेयर एक्सचेन्ज' प्रणालीअन्तर्गत गैरनातेदारबीच अंग साटासाट गरी गरिएको उनले जानकारी दिए । नेपालमा एकै व्यक्तिमा दोस्रोपटक मिर्गौला प्रत्यारोपण वीर अस्पतलमा डा. श्रेष्ठकै नेतृत्वमा सन् २०१० मै सुरु भएको र तेस्रो प्रत्यारोपण भने अत्यन्तै दुर्लभ उपलब्धि भएको केन्द्रले जनाएको छ । प्रत्यारोपण केन्द्रले स्थापनाको १३ वर्षमा एक हजार ५०२ जनाको सफल मिर्गौला प्रत्यारोपण तथा ३५ जनामा कलेजो प्रत्यारोपण सम्पन्न गरिसकेको जानकारी दिएको छ ।

धूमपान न्यूनीकरणमा सादा प्याकेजिङ र कर नीति प्रभावकारी हुने

काठमाडौं (प्रस)- सुर्तीजन्य पदार्थको बढ्दो उपभोग न्यूनीकरण गर्न उच्च कर नीति, सादा प्याकेजिङ र कडा अनुगमन प्रणाली प्रभावकारी उपाय हुन सक्ने विश्रहरूले सुझाएका छन् । राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा सञ्चार केन्द्रले शुक्रवार यहाँ 'धूमपान तथा सुर्तीजन्य पदार्थको प्रभाव नियन्त्रणमा कर बृद्धि' विषयक अन्तरक्रिया आयोजना गरेको थियो । उक्त अन्तरक्रियामा नेपाल विकास अनुसन्धान प्रतिष्ठानका सदस्य डा. जयकुमार गुरुङले भने, 'उच्च कर दरले उपभोग घटाउन, युवालाई सुरु गर्नबाट रोक्न र सरकारलाई स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्रयोग गर्न सकिने अतिरिक्त राजस्व संकलन गराउन

महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्छ ।' उनले सुर्तीजन्य पदार्थ नियन्त्रणका लागि कर नीति सबैभन्दा शक्तिशाली रणनीति मानिने उल्लेख गरे । कर प्रणालीलाई सरल बनाएर अन्तःशुल्क, स्वास्थ्य जोखिम कर र भ्याटमा समानुपातिक संरचना लागू गर्दा प्रशासनिक अनुगमन सजिलो हुने उनको भनाइ छ । 'अन्तःशुल्क र स्वास्थ्य जोखिम करलाई निरन्तर र उल्लेखनीयरूपमा बृद्धि गर्नुपर्ने अपरिहार्यता छ,' उनले भने, 'जसले सुर्तीजन्य पदार्थको उपभोगलाई निरुत्साहित गर्छ ।' कर प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन विलासिता कर, वातावरण कर, खुद्रा व्यापार दर्ता शुल्कजस्ता अतिरिक्त

माध्यम अपनाउन सकिने उनले सुझाव दिए । राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा सञ्चार केन्द्रका स्वास्थ्य सचेतना तथा सुर्तीजन्य नियन्त्रण शाखाका प्रमुख उपेन्द्र ढुंगानाले सुर्तीजन्य पदार्थको प्रयोग नियन्त्रण गर्नका लागि सादा प्याकेजिङ नीति प्रभावकारी देखिएको बताए । उनले भने, 'सादा प्याकेजिङले सुर्तीजन्य पदार्थको ब्राण्डिङ र डिजाइन हटाउँछ, जसले गर्दा उत्पादनहरू कम आकर्षक देखिँद युवाहरूमा यसको लोभ्याउने क्षमता घटाउँछ । आकर्षक ब्राण्डिङ नहुँदा प्याकेटमा छापिएका स्वास्थ्य चेतावनीहरू अझ स्पष्ट देखिने हुन्छ, र उपभोक्ताले स्वास्थ्य जोखिमबारे राम्ररी बुझ्न सक्छन् ।'

आज निजामती सेवा दिवस मनाइँदै

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- मुलुकको स्थायी सरकारका रूपमा रहेका निजामती सेवाका कर्मचारीले आज देशभर विभिन्न कार्यक्रमको आयोजना गरी 'निजामती सेवा दिवस' मनाउँदै छन् ।

निजामती सेवासम्बन्धी ऐन पहिलोपटक जारी भएको २०१२ भदौ २२ गतेको स्मरण गर्दै हरेक वर्ष यस दिन निजामती सेवा दिवस मनाइने गरिएको छ । निजामती सेवाको मूल्य-मान्यता, आदर्श, चरित्र, नैतिकता, सदाचरित्रा, निष्ठाजस्ता गुणको स्मरण र पालना गरी नागरिकको सेवामा प्रतिबद्धता व्यक्त गर्ने दिनका रूपमा यस दिवसलाई लिने गरिएको संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सहसचिव प्रकाश दाहाल बताउँछन् ।

'सबै नीतिको माउ नीति राजनीति' हाँकेर जिम्मेवारीमा रहेको राजनीतिक नेतृत्वलाई नीति निर्माणमा परामर्श दिने, बनेका नीति-नियमलाई कार्यान्वयन गरी नागरिकलाई सरल र सहजरूपमा सेवासुविधा उपलब्ध गराउने निजामती कर्मचारीको प्रमुख जिम्मेवारी हो । निजामती सेवामा रहेका करिब ८५ हजार कर्मचारीका लागि यो दिवस ठूलो उत्सव र कदर गर्ने दिनका रूपमा लिने गरिएको छ । सेवा दिवस मनाउन मुख्यसचिवको अध्यक्षतामा गठित मूल समारोह मातहतका उपसमितिलाई स्वास्थ्य शिविर, वृक्षरोपण, रक्तदान, मैत्रीपूर्ण फुटबल, अन्तरक्रिया, भर्ना प्रदर्शनी, त्याली, दीपावलीजस्ता कार्यक्रम तय गरिएको छ ।

यस दिवसका उपलक्ष्यमा राजधानीमा हुने मूल समारोहमा वर्षभरमा राम्रो काम गर्ने कर्मचारीको मूल्यांकन गरी एक जनालाई सर्वोत्कृष्ट निजामती, १० जनालाई उत्कृष्ट निजामती र ३० जना निजामती पुरस्कारकोसमेत घोषणा गरिने छ । अधिल्लो वर्ष घोषणा गरिएका कर्मचारीलाई पुरस्कार र प्रमाणपत्र प्रदान गरिने छ । समारोहमा पुरस्कृत हुने कर्मचारीबाट अरुलाई पनि असल र निष्ठावान हुन प्रेरणा प्राप्त मिल्ने दिनका रूपमा यो दिवसलाई लिने सकिने सहसचिव दाहाल बताउँछन् । यो दिवस राष्ट्र र जनताका लागि असल काम गर्न प्रण गर्ने दिन हो । केही कर्मचारीले भ्रष्टाचार र अनियमित कार्य प्रदर्शन गरेका तथा कतिपय राजनीतिज्ञले समेत जनहितका लागि आफूले गर्न चाहेको काम कर्मचारीकै असहयोगमा अधि बढ्न नसकेको भन्ने हल्का टिप्पणीले समग्र सेवाप्रति गलत प्रचार हुन पुगेको निजामती कर्मचारीको बुझाइ छ । निजामती कर्मचारीलाई हिलासुस्ती, प्रक्रियामुखी, काम पन्छाउने, समयमा निर्णय नगर्ने भन्ने खाले आरोप लाग्दै आएको सहसचिव दाहाल बताउँछन् । 'पछिल्ला समय निजामती कर्मचारीप्रति

आमनागरिक, आमसञ्चार, राजनीतिकर्मिबाट हेर्ने दृष्टिकोणलाई भने चिर्न जरुरी छ,' उनले भने । निजामतीलाई खासगरी नागरिकले हाम्रो हितमा काम गर्दैनन्, सेवामुखी हुन सकेनन् वरु उल्टो शासकजस्तै बन्न खोजेको भन्ने आक्षेप पनि लाग्दै आएको छ । जनतालाई सरल, सहज र पारदर्शी ढंगले सेवा दिन सूचना प्रविधिमैत्री सेवा प्रदानको प्रणाली विकास र अनुशरण गर्न सकिएमा सेवाको साखलाई उँचो बनाउन सहयोग पुग्ने निजामती कर्मचारीको भनाइ छ । अर्कातर्फ योग्यता, क्षमता र आवश्यकताका आधारमा नभई राजनीतिक आग्रह पूर्वाग्रहका आधारमा हुने अवसर, सरुवा, बढुवा र पुरस्कारले सक्षम व्यक्ति ओझेलमा परेको गुनासोसमेत निजामती सेवामा प्रशस्त सुनिँदै आएको छ । निजामती सेवा काविल नभई सरकार वा राजनीतिक कहिले सफल नहुने भएकाले राजनीति र प्रशासनबीचमा सुमधुर सम्बन्ध अहिलेको आवश्यकता रहेको नेपालको निजामती प्रशासनका भुक्तभोगी बताउँछन् । हाल निजामती सेवाका राष्ट्र सेवक कर्मचारी संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा वार्डिएर काम गरिरहेका छन् ।

Government of Koshi Province

Ministry of Health

Health Directorate

District Hospital, Khotang

Invitation for Electronic Bids

Date of publication: 2082/05/22

Invitation for Bids No: DHK/G/NCB-01/2082-83

1. The District Hospital, Khotang invites Electronic bids from eligible bidders for the Supply Delivery and Installation of X-ray Machine 500mA with DR System under National competitive bidding – Single Stage Two Envelope procedures.

2. Under the Single Stage, Two Envelope Procedure, Bidders are required to submit simultaneously two separate sealed envelopes, one containing (i) the Technical Bid and the other (ii) the Price Bid, both in turn enclosed in one sealed envelope as per the provision of ITB 23 of the Bidding Document.

3. Eligible Bidders may obtain further information and inspect the bidding documents at the office of District Hospital, Khotang, Koshi Province, Phone No: 036-420576, Email address: districthospital.khotang@gmail.com or, may visit PPMO eGP system www.bolpatra.gov.np/egp.

4. Bidder Should download the bidding documents for e-submission from PPMO’s e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp. Bidders should deposit the cost of bidding document NRs 3000.00 in the following Rajaswa (revenue) account as specified below .
Name of the Bank: Rastriya Banijya Bank, Khotang
Name of Office: District Hospital, Khotang, Koshi Province
Office Code no.: 3700208011
Rajaswa (revenue) Account no.: 1000100200010000
Rajaswa (revenue) Shirshak no.: 14229

5. Pre-bid meeting shall be held at District Hospital, Khotang at 11:00 Hr of 2082/06/10.

6. Electronic bids must be submitted to the office District Hospital, Khotang through PPMO’s e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp on or before 12:00 Hr on 2082/06/26. Bids received after this deadline will be rejected.

7. The bids will be opened in the presence of Bidders’ representatives who choose to attend at 13:00 Hr of 2082/06/26 at the office of District Hospital, Khotang. Bids must be valid for a period of 90 days from the date of bid opening and must be accompanied by a scanned copy of the bid security in pdf format which shall be valid for 30 days beyond the validity period of the bid as mentioned in following Table.

8. If the last date of purchasing and /or submission falls on a government holiday, then the next working day shall be considered as the last date. In such case the validity period of the bid and bid security shall remain the same as specified for the original last date of bid submission.

9. Matters not covered by this notice shall be in accordance with Public Procurement Act-2063, Public Procurement Regulations -2064 and their amendments.

Details

S. N.	Contract Identification No	Name of Procurement	Cost of Bid Documents NRs	Minimum Bid Security Amount (NRs)	Bid Security Validity
1.	DHK/G/NCB-01/2082-83	Supply, Delivery and Installation of X-ray Machine 500mA with DR System	3000.00	125,000.00	2082/10/25

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

गाउँको सिंहदरबारमा बेथिति

जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकार, स्थानीय सरकार । ‘गाउँको सिंहदरबार’को रूपमा चर्चा गरिने स्थानीय सरकारले जनतालाई घरदैलौमै पुगेर सेवा दिनुपर्ने हो । किनभने संविधानले स्थानीय तहलाई अधिकार सम्पन्न बनाएको छ । मुलुकमा रहेका ७५३ स्थानीय सरकारलाई आफ्नै बजेट निर्माण गर्ने अधिकार छ । विभिन्न शीर्षकमा राजस्व संकलन गर्न पाउँछ । यसरी स्वतन्त्ररूपमा काम गर्ने हैसियत हुँदाहुँदै पनि अधिकांश स्थानीय तहले त्यसको सही उपयोग गर्न सकेका छैनन् । यद्यपि, केही स्थानीय तहले भने नमूनायोग्य काम गरिरहेका छन् ।

स्थानीय सरकार गठनपछि गाउँगाउँमा सुधारको अपेक्षा आमजनताले गरेका थिए । तर केन्द्रीयस्तरमा वर्षौंदेखि गाँजिएर रहेको बेथिति स्थानीय तहमा सधैं जाँदा सुधारको अपेक्षाविपरीत हुन पुगेको छ । बेथितिको उदाहरण चालु आर्थिक वर्षको बजेटलाई लिन सकिन्छ । चालु आर्थिक वर्षको दोस्रो महिना बिल लाग्दा पनि ५८ वटा स्थानीय तहले यो आर्थिक वर्षका लागि बजेट सार्वजनिक गरेका छैनन् । कानुनतः स्थानीय तहको बजेट गत असार १० गते सार्वजनिक गरी असार मसान्तभित्र पारित गरिसक्नुपर्ने हो । पालिकाको सभाबाट पारित बजेट साउन १ गतेबाट कार्यान्वयन गर्नुपर्ने प्रावधान छ । तर, ती स्थानीय तहले बजेट नल्याई खर्च गरिरहेका छन्, जुन गैरकानुनी हो ।

बजेट सार्वजनिक नगरेका ५८ वटा स्थानीय तहमध्ये सबैभन्दा धेरै मधेस प्रदेशका ४० वटा छन् । संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका अनुसार कोशी प्रदेशका चार, बागमती प्रदेशका चार स्थानीय तहले हालसम्म बजेट प्रस्तुत गरेका छैनन् । लुम्बिनी प्रदेशका छ, कर्णाली प्रदेशका तीन र सुदूरपश्चिम प्रदेशको एक स्थानीय तहले पनि बजेट ल्याएका छैनन् । बजेट नल्याउनुमा राजनीतिक विवाद नै मुख्य देखिएका छन् ।

अर्थविद्हरूका अनुसार समयमा बजेट नल्याउनु बजेट कानुनको ठाडो उल्लंघन हो । विगतमा संघीय सरकारले पनि राजनीतिक किचलोका कारण समयमा बजेट प्रस्तुत गर्न नसक्दा समस्या हुने गरेको थियो । त्यसैलाई मध्यनजर गर्दै संविधानमै बजेट प्रस्तुत गर्ने दिन तोकियो । जसअनुसार हरेक वर्ष जेठ १५ गते संघीय संसद्को संयुक्त बैठकमा अर्थमन्त्रीले बजेट प्रस्तुत गर्नुपर्छ । यसैगरी प्रदेश सरकारले असार १ र स्थानीय तहले असार १० गते बजेट प्रस्तुत गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ । यो कानुनी व्यवस्था पालना गर्न स्थानीय सरकार जिम्मेवार बनेको देखिँदैन । स्थानीय तहले बजेट ल्याउन नसक्नुको कारण पहिचान गरी संघीय सरकारले आवश्यक समन्वय गर्न जरुरी देखिन्छ । यसका लागि संघीय मामिला मन्त्रालयले तत्काल कदम चालोस् ।

■ उजेशप्रसाद गैमाली

कर्मचारीतन्त्रका जे जति अवगुण भए पनि यसको पूर्ण विकल्प भने देखिँदैन । यसैले कर्मचारीतन्त्रलाई जनउत्तरदायी, परिणाममुखी र सक्षम सेवाको रूपमा बदल्न सक्नुपर्दछ । कर्मचारीले जनप्रतिनिधिको निर्णयलाई अवज्ञा गर्न मिल्दैन । पछिल्लो समय संसद्ले गरेका निर्णयहरूमा उच्चपदस्थ कर्मचारीहरूको असन्तुष्टि भन्ने कुराले छवि धमिल्याएको छ । जनप्रतिनिधिपनि कर्मचारीको इशारामा चल्नु हुँदैन ।

निजामती दिवसको सान्दर्भिकता

निजामती सेवा दिवस २०६१ सालदेखि हरेक वर्ष मनाउने गरिँदै आएको छ । यस्ता दिवसहरूको आफ्नै महत्त्व हुन्छ । खासगरी सेवामा भएका राम्रा पक्षहरूप्रति गौरव गर्न, अग्रजहरूप्रति कृतज्ञता गर्न र त्यसबाट शिक्षा लिएर भविष्यको मार्गदर्शनका लागि दिवस मनाउने गरिन्छ ।

वि.सं. २०१३ मा प्रधानमन्त्री टंकप्रसाद आचार्यले निजामती सेवा ऐन जारी गरेपछि, नेपालमा निजामती सेवा औपचारिकरूपमा थालनी भएको हो भने २०१६ सालमा प्रधानमन्त्री विपी कोइरालाले यसलाई आधुनिकीकरण र व्यवस्थित बनाएका थिए । निजामती सेवा ऐन जारी भएको चार महिनामै पुसमा निजामती सेवा नियमावली जारी भएको थियो । यसले विस्तारै भर्ना र बढुवामा पब्लिक सर्भिस कमिसनलाई सरिक गराउन थालिएको देखिन्छ । निजामती सेवालै आफ्नो गौरवका कुरा के भयो, सात दशकमा केही गर्व गर्न लायक कामहरू भएका छन्, तिनको समीक्षा गर्ने अवसर पनि दिवसले प्रदान गर्छ ।

सामाजिक र राजनीतिक संस्था निष्क्रिय हुँदा निजामती सेवालै धान्ने गर्दै आएको छ । कर्मचारीतन्त्रले हरेक राजनीतिक परिवर्तनको पछाडि आएका संक्रमणकालीन अवस्थाको व्यवस्थापन गर्दै आएको छ । त्यतिमात्र होइन, सशस्त्र द्वन्द्वको बेला सुरूक्षार्मीसमेत जान नसकेको ठाउँमा निजामती सेवालै मात्र सरकारी उपस्थिति देखाउन सकेको थियो । जनतालाई सेवा दिने क्रममा थुप्रै असैनिक दर्जाका कर्मचारीको ज्यान पनि गयो । समयमा स्थानीय निर्वाचन नहुँदा कर्मचारीले जनप्रतिनिधिका कामसमेत गर्नु परेको थियो ।

कर्मचारीलाई अनिवार्र्चित सिनेटको रूपमा लिने गरिन्छ । राज्यका तीनवटै अंग कर्मचारीबाट नै सञ्चालित हुन्छन् । वास्तवमा कर्मचारीतन्त्र स्थायी सरकार पनि हो । राजनीतिक नेतृत्व जनताबाट आवश्यकताअनुसार कर्मचारीमा नयाँ भूमिका थपिँदै छ । जनप्रतिनिधि र जनताबीचको मध्यवर्ती भूमिका खेल्नुपर्छ । नागरिकका सरकारमा पुर्‍याउने र सरकारका कार्यक्रम जनतासामु पुर्‍याउने माध्यम कर्मचारी हुन् । यी कामहरू गर्न हाम्रो कर्मचारीतन्त्र त्यति सक्षम देखिएन, सबै वर्गबाट आलोचित हुँदै छ । कर्मचारीहरूको निष्पक्षता तब प्रदर्शित हुन्छ, जब उनीहरूको आफ्ना काममा स्वच्छता देखिन्छ । राजनीतिक दलबाट दीक्षित हुन थालेपछि यो सम्भव हुँदैन । राजनीतिक नेतृत्व र कर्मचारीतन्त्र सार्वजनिक प्रशासनका दुई पाटा हुन् र तिनीहरू एकअर्काका परिपूरक हुन् । दुवै वर्गले साफोदारको रूपमा काम गर्नुपर्छ । राजनीतिक नेतृत्वले दिएको नीतिलाई कर्मचारीतन्त्रले कार्यान्वयन गर्ने हो । कर्मचारीतन्त्रले राजनीतिक साध्यका लागि साधक हुनुपर्छ । साधन

र साध्यबीचको बेमेलले असफलता हात लाग्दछ, यसले देश र जनतालाई फाइदा पुग्दैन । कर्मचारीमा जसरी राजनीति सकिँमत हुँदै छ, यो बढ्दै जाने हो भने राज्यबाट वितरण हुने सेवाहरू दलीय अग्रह पूर्वाग्रहमा वितरण हुन थाल्ने छन् र यसबाट राज्य संयन्त्रप्रतिको जनताको विश्वास समाप्त हुने छ । सेवा प्रवाहमा अराजनीतिकरण भएमा मात्र कर्मचारीतन्त्रप्रति नागरिकहरूले विश्वास गर्न छन् ।

कर्मचारीतन्त्रमाथि लागेको आरोप

अहिले कर्मचारीतन्त्रले राजनीतिक परिस्थितीय अवस्थसँग मिल्न सकेन, परिवर्तनलाई आत्मसात् गर्न जानेन भन्ने आरोप लाग्ने गरेको छ । पञ्चायतकालमा राजाहरूले व्यवस्था टिकाउन कर्मचारीतन्त्रलाई उपयोग गरे । एक अर्थमा भन्ने हो भने त्यतिबेला निजामती सेवा शक्तिशाली थियो तर जनताको नजरमा लोकप्रिय थिएन । २०४६ सालपछि, कर्मचारीतन्त्रले आफूलाई रूपान्तरित गर्न सक्नुपर्‍थ्यो, नयाँ मूल्य मान्यता बोक्नुपर्‍थ्यो, त्यसो हुन सकेन । वरु राजनीतिक दलका भ्रातृ संस्थाका रूपमा कर्मचारी संगठनहरू खुले । यो निजामती सेवाको मूल धर्मविपरीत छ । यसले कर्मचारीको मुख्य धर्म निष्पक्षता, तटस्थताको पालना भएन ।

यो संस्थाले लोकतान्त्रिक मूल्य बोक्न सकेन । जनताको सहभागिता, कानुनको शासनको आधारमा चल्न सकेन भन्ने आरोप लाग्दै आएको छ । गैरउत्तरदायी, अपारदर्शी, औपचारिक र अनौपचारिक प्रक्रियाको जञ्जलाभिन्न काम गर्न रचाउने प्रवृति हावी हुँदै गएको टिप्पणी गरिन्छ । यसले गर्दा अहिले कर्मचारीतन्त्रलाई हेर्ने दृष्टिकोण राम्रो छैन । कामचोर भ्रष्टको रूपमा हेर्ने गर्छन् । यसो हुनुमा कर्मचारीतन्त्रकै कमजोरीलाई लिन सकिन्छ । राजनीतिक र सामाजिक परिवर्तनसँग आत्मसात् गर्न सकेन । पछिल्लो समय कर्मचारीतन्त्रमा राजनीति गर्ने सोख र राजनीतिमा विज्ञ सल्लाहकार नियुक्त गरी प्रशासन चलाउने सोख बढेको पाइन्छ । यस्तो अवस्था आउन नदिन कर्मचारीहरूमा नैतिकता र सर्दाचरित्रताजस्ता गुणहरूलाई हराउन दिनुहुँदैन ।

अब के गर्ने त ?

आलोचना हुनु नराम्रो होइन, दिनहुँ जनतासँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध राख्नुपर्ने हुँदा कर्मचारीको भूमिका पुनःप्रशिक्षित गर्नुपर्ने छ । हिजोको जस्तो कर्मचारी एक ठाउँमा मात्र उत्तरदायी रहनसक्ने अवस्था छैन, प्रविधिका कारण अब विभिन्न तहका सरकार, नागरिक समाज, संसद्, जनता र समयमा देशप्रति उत्तरदायी हुनुपर्ने देखिन्छ ।

निजामती कर्मचारीले निष्पक्षरूपमा कानुनअनुसार विधिस्ममत ढंगबाट नभई राजनीति दबाव र प्रभावमा रहेर कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने स्थिति छ । त्यसैले, कर्मचारी संयन्त्रले निष्पक्षतापूर्वक काम गर्नसक्ने अवस्था नरहेको देखिन्छ । राज्यको नीति, कार्यक्रम र वजेट कार्यान्वयन गर्ने प्रमुख संयन्त्र भनेको

निजामती प्रशासन नै भएकाले परम्परागत निजामती प्रशासनलेमात्र परिणाम दिन सक्दैन । निजामती प्रशासन निष्पक्ष र जनउत्तरदायी हुनु पर्दछ ।

अबका निजामती कर्मचारीले सुचना र प्रविधिलाई उच्चरूपमा प्रयोग गर्दै सेवाग्राहीलाई सहजरूपमा सेवा प्रवाह गर्नुपर्छ । निजामती प्रशासन राजनीतिक दबाव, प्रभाव, भ्रष्टाचार, अनुशासनहीनताबाट टाढा रहनुपर्दछ । प्रविधिमै आएको चमत्कारले धेरैजसो सेवाहरू अब प्रविधिमैत्री भएका छन् । सानो मुलुक इस्टोनियामा ९९ प्रतिशत सेवा डिजिटलाइजेसनमा गएको छ । हामीहरू पनि अब विस्तारै त्यतातिर नगर्दै धेरै छैन ।

पुरानो सोच र कार्यशैलीमा रहेका कर्मचारीहरू आफ्नो भूमिका गौण हुने भयले नयाँ प्रविधिको विपक्षमा हुन सक्छन् । हामी कहाँ पनि लोकसेवा आयोगका परीक्षार्थीहरूले अनलाइनबाटै फाराम भरेका हुन्छन्, एकैपटक उनीहरूसँग देखभेट परीक्षा हलमामात्र हुन्छ । अब सेवा प्रदायक र सेवाग्राहीबीच प्रत्यक्ष सम्पर्क हुँदैन, प्रविधिवाटै सबै काम हुने भएकाले यसमा अभ्यस्त हुन तद्रूप दक्ष जनशक्ति हुनु जरुरी छ । भन्नु अहिले त कृत्रिम बुद्धिकताले धेरै सेवाहरू प्रविधिवाटै हुन सम्भव भएको छ । त्यसैले नेपालको कर्मचारीतन्त्र प्रविधिमैत्री हुनैपर्छ । यसो हुँदा भ्रष्टाचार, हिलामसुस्ती, कुशासन जस्ता आरोपहरू विस्तारै कम हुँदै पनि जान्छ ।

लोकतन्त्रमा नागरिकलाई जोड्ने कर्मचारीतन्त्रले हो । त्यसैले यसले आफ्ना पुरातन मूल्यमान्यतालाई लोकतान्त्रिक मूल्य मान्यताले विस्थापित गर्दै लान जरुरी छ । प्रशासनविद् वाल्गोले भनेजस्तै व्यवस्था र व्यवस्थाका मूल्यमा काम गर्नु यस संस्थाको परम कर्तव्य हो । यसले यसमा प्रभावकारी भूमिका खेल्न सक्थो भने मात्र राज्यको जनतासँगको सामाजिक सम्बन्धताको नवीकरण हुन सक्दछ । कर्मचारीतन्त्र सरकारको सहयोगीमात्र होइन, राज्यको अवयव पनि हो ।

कर्मचारीतन्त्रका जे जति अवगुण भए पनि यसको पूर्ण विकल्प भने देखिँदैन । यसैले कर्मचारीतन्त्रलाई जनउत्तरदायी, परिणाममुखी र सक्षम सेवाको रूपमा बदल्न सक्नुपर्दछ । कर्मचारीले जनप्रतिनिधिको निर्णयलाई अवज्ञा गर्न मिल्दैन । पछिल्लो समय संसद्ले गरेका निर्णयहरूमा उच्चपदस्थ कर्मचारीहरूको असन्तुष्टि भन्ने कुराले छवि धमिल्याएको छ । जनप्रतिनिधि पनि कर्मचारीको इशारामा चल्नु हुँदैन । कर्मचारीले जनप्रतिनिधि प्रभावित नल्याई आफ्नो एजेण्डा स्थापित गराउन खोज्नु हुँदैन । निजामती सेवाको तीनवटा भूमिका हुन्छ । त्यो हो सरकारले बनाएका नीतिहरूको कार्यान्वयन गर्नु, राजनीतिज्ञलाई तटस्थ सल्लाह दिनु र अष्टचारो परेको अवस्थामा सरकार सञ्चालन गर्नु । त्यसभन्दा बाहिरको भूमिका खोज्नु हुँदैन । कर्मचारीतन्त्रप्रति विश्वास दिलाउन निजामती सेवा दिवसले प्रेरणा देओस् ।

(लोकसेवा आयोगका पूर्वअध्यक्ष तथा नेपाल सरकारका पूर्वसचिव मैनालीसँग राससले गरेको कुराकानीमा आधारित)

सुशासनका लागि गर्नुपर्ने पहल

श्रम सरोकार

सामाजिक सुरक्षा कोषबाट लिन सकिने लाभ

वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकहरूको जीवन थप सुरक्षित होस् भनेर सामाजिक सुरक्षा कोषमा अनिवार्य आवद्ध हुनुपर्ने प्रावधान लागू गरिएको छ । यसका लागि उनीहरूलाई श्रम स्वीकृति लिँदा नै कोषमा आवद्ध गराइन्छ । बाध्यकारी भएकाले श्रम स्वीकृति लिने सबै कोषमा जोडिन्छन् तर यसका फाइदाहरू थाहा नपाउँदा अधिकांशले कोषमा नियमित रकम जम्मा गर्दैनन् । जसकारण अशक्तता, दुर्घटना, मृत्युजस्ता समस्या आइपर्दा पाउनुपर्ने सुविधाबाट वञ्चित हुनुपर्ने अवस्था छ । श्रम स्वीकृति लिनेबेलामा मात्र नभई विदेशमा रहेकाहरूले पनि कोषमा आवद्ध हुन सक्छन् ।

के-के छन् फाइदा ?

योगदान रकमबाट उनीहरूले दुर्घटना तथा अशक्तता सुविधा तथा वृद्धावस्था सुरक्षा योजनामा सहभागी हुन पाउँछन् । यदि यस्ता श्रमिकको मृत्यु भएको अवस्थामा आश्रित परिवारलाई पनि कोषले सुविधा उपलब्ध गराउँछ । योगदान रकमको ७.४८ प्रतिशत रकम दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजना र आश्रित परिवार सुरक्षा योजनामा जम्मा हुन्छ । त्यस्तै वृद्धावस्था सुरक्षा योजनामा १३.८५ प्रतिशत रकम जम्मा हुने व्यवस्था छ । यो सुविधा पाउन घटना घटेको मितिभन्दा अघिको १२ महिनामा कम्तीमा नौ महिनाको योगदान रकम कोषमा जम्मा गरेको हुनुपर्ने प्रावधान छ । त्यस्तै, वृद्धावस्था सुरक्षा सुविधा प्राप्त गर्न भने योगदानकर्ताले वैदेशिक रोजगारी अन्त्य गरी नेपाल फर्किएको हुनुपर्छ । कोषमा हरेक महिना न्यूनतम दुई हजार दुई रूपैयाँ जम्मा गर्नुपर्छ । एकैपटक सात महिना वा सोभन्दा बढीको रकम जम्मा गरे १० प्रतिशतसम्म छुट पाइन्छ । वैदेशिक रोजगारीबाट फर्कँदा पनि कोषमा आवद्ध हुनेले विभिन्न सुविधा पाउने व्यवस्था छ ।

योगदान रकम कसरी जम्मा गर्ने ?

रकम जम्मा गर्न कतै जानै पर्दैन । अनलाइन भुक्तानी च्यानल प्रयोगकर्ताहरूले सजिलै जम्मा गर्न सकिन्छ । कनेक्ट आइपिएस, खल्ती, इ-सेवा, फोन पेलगायतका भुक्तानी प्रणालीमार्फत नियमित योगदान गर्न सकिन्छ ।

नियमित योगदान नगरे के हुन्छ ?

कोषमा नियमित योगदान नभए पाउनुपर्ने सुविधाबाट वञ्चित भइन्छ । कोषअन्तर्गतका विभिन्न योजनामाथ्य स्वास्थ्यसम्बन्धी सेवा पाउनका लागि पछिल्लो छ महिनाको रेकर्डमा तीन महिनाको योगदान गरेको भए पुग्छ । तर दुर्घटना, आश्रित परिवार कोषलगायतको सुविधा पाउन प्रत्येक महिना नियमितरूपमा जम्मा गरेको हुनुपर्दछ ।

■ डा. लक्ष्मी सिंह

सुशासन के हो भन्नेबारे जानकारी समाजमा हुन अत्यावश्यक छ । सुशासनको अवधारणा सर्वप्रथम विश्व बैंकले सन् १९८९ मा अफ्रिका महादेशमा पहिलोपटक प्रयोगमा ल्याएको थियो । अहिले यो अवधारणा दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्नका लागि महत्त्वपूर्ण औजारका रूपमा देखिएको छ ।

स्थानीय समाज, प्रदेश, देश र साधारण जनसमूहका लागि असल व्यवहारबाट सुरु गरिने कार्य तथा शासन नै सुशासन हो । यो व्यवस्थामा राज्यका सबै अंगमा स्थानीय समाज, क्षेत्र, वर्ग तथा लिंगको उचित प्रतिनिधित्व तथा सक्रिय सहभागिता गराई सबैका समस्या वा सरोकारका विषयलाई छिटोछरितो एवं न्यायपूर्ण तरिकाले सम्बोधन गरिन्छ, यही नै असल शासन वा सुशासन हो ।

अर्थात् सुशासन भनेको सरकारले समाजका जनतालाई पारदर्शिता, जवाफदेहीता, सहभागिता, कानुनी शासन, प्रभावकारिता र समानताजस्ता सिद्धान्तमा आधारित असल शासन दिने प्रणालीको विकास हो । अर्को अर्थमा सुशासन भनेको असल शासन तथा प्रशासनिक अधिकारको समुचित प्रयोग हो । यसलाई निश्चित मापदण्डका आधारमा निर्णय गर्ने पद्ति पनि भनिन्छ । अर्थात् राज्यले जनताका लागि गर्ने काम वा सेवा राज्यको व्यवहार सुलभ, पारदर्शी र समग्ररूपमा असल हुनुपर्छ भन्ने धारणा नै सुशासन हो । सुशासनले समाजमा शान्ति र समृद्धि ल्याउँछ । यसले

समाजका सदस्यको अधिकार र कर्तव्यलाई सम्मान गर्दै सार्वजनिक स्रोतहरूको न्यायोचित व्यवस्थापन गर्ने मुख्य उद्देश्य लिएको हुन्छ ।

आजको स्थानीय समाज सुशासनको ऐना हो । यसमा लोकतन्त्र, समावेशीता, जनसहभागिता, मानवअधिकार, सामाजिक न्याय, दिगो विकास, शान्ति र समृद्धिको स्थापनासँगसँगै देखा पर्छन् । सुशासनको परिकल्पना र प्रयास सुख र समृद्धिका लागि हो । सुशासनले स्थानीय समाजलाई मेरुण्ड मानी उत्तरदायित्व, जनसहभागिता, पारदर्शिता र कानुनको शासनलाई अनुशरण गर्छ । राज्यले गर्ने शासन व्यवस्था र प्रक्रिया जनमूखी भएमात्र स्थानीय समाज विकास सम्भव हुने भन्ने विश्वव्यापी विचार तथा मान्यता छ । समुन्नत समाज निर्माणका लागि पनि सुशासन हुन जरुरी छ ।

सुशासनले राज्यलाई पारदर्शी, जवाफदेही र समावेशी बनाउँछ । कानुनी राज्यको अवधारणालाई आत्मसात् गर्न प्रेरित गर्दछ । । सार्वजनिक प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम, निष्पक्ष, पारदर्शी, भ्रष्टाचारमुक्त, जनउत्तरदायी र सहभागितामूलक बनाउँदै राज्यबाट प्राप्त हुने सेवा सुविधामा जनताको समान र सहज पहुँच सुनिश्चित गरी सुशासनको प्रत्याभूति स्थानीय समाजमा गराउनु सरकारको पहिलो जिम्मेवारी हो । यसै सिलसिलामा स्थानीय समाज भनेको के हो भन्ने जानकारी हुन अत्यावश्यक छ । यो शब्द पहिले ल्याटिन भाषाको ‘सोसियल’ वाट उत्पन्न भएको हो । स्थानीय समाजको उच्चारण ११औं शताब्दीमा भएको हो । स्थानीय समाज भनेर एकभन्दा धेरै मानिसको समूह वा उपस्थितिलाई बुझिन्छ । अर्थात् स्थानीय समाजले साथीभाइ, समूह, संघ, टोल, क्लब, पार्टी र संगति आदिलाई जनाउँछ ।

समाज शब्दले गाउँ, टोल, समूह, क्लब र सहरमा बसोबास गर्ने परिवार तथा व्यक्तिको समूहलाई जनाउँछ । एक क्षेत्रमा बसोबास गर्ने मानिसको सञ्जाल नै समाज हो । समाजमा विभिन्न जातजाति, धार्मिक समुदाय, उमेर समूह र वर्गका मानिसको बसोबास हुन्छ । स्थानीय समाजको महत्त्व मानव विकासका लागि बढी

मानिएको छ । स्थानीय समाजका सदस्य कुनै न कुनै रूपमा एकअपसमा आश्रित हुन्छन् । उनीहरूका लागि सामूहिक पहिचान, सामूहिक कार्य र सामूहिक उद्देश्य अनिवार्य हुन्छ । त्यसैले समाज र सुशासनबीच घनिष्ट सम्बन्ध छ । सुशासनको सम्बन्ध स्थानीय समाजदेखि देश विदेशसम्म जोडिएको हुन्छ । सुशासन कुनै पनि देशको स्थानीय समाजको आर्थिक विकासको प्रगति गर्ने एक चाबी हो ।

राज्यले शासनलाई असल शासनमा परिणत गर्न न्यायपालिका, कार्यपालिका र व्यवस्थापिकासँगै आधुनिक बजारलाईसमेत ध्यान दिएको हुन्छ । हिजोआज स्थानीय समाज वा समुदायमा न्यायोचित सेवा दिइएको देखिँदैन । छोटो अनुसन्धानको तथ्यांकले ८५ प्रतिशत स्थानीय जनताले सुशासनको महसुस गरेको पाईँदैन । स्थानीय समाजमा सोधपुछ गर्दा ८५ प्रतिशत व्यक्तिले सुशासनका बारेमा आफूलाई केही थाहा नभएको बताएका थिए । समाजका १५ प्रतिशत व्यक्ति, जो केही पढे लेखेका र कुनै पैसा वा व्यवसायमा आवद्ध छन्, उनीहरूले मात्रै सुशासनका बारेमा धेरथोर बुझ्नेको अध्ययनले देखाएको थियो ।

आफ्नो अधिकार खोज्नका लागि पहिले व्यक्ति नै सो विषयमा ज्ञान वा जानकारी हुनुपर्छ । त्यसपछि मात्र सो व्यक्तिले आफ्नो अधिकार माग्न सक्छ, जनताको करको रकमले सरकारले आफ्नो दैनिक व्यवस्थापन सञ्चालन गर्ने भएकाले समाज विकासमा उसको दायित्व हुन्छ । यद्यपि, जनताको सेवामा ढिलासुस्ती गरी सरकार सुशासनबाट पछाडि हटेको महसुस हुन्छ । स्थानीय समाजमा सुशासनको स्थापनाका लागि सरकारले केही चरणबद्ध कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक छ ।

सुशासनका लागि सरकारले के गर्नुपर्छ ?

प्रक्रियाको पहिलो चरणमा सुशासनको परिभाषा, अर्थ र प्रक्रियासम्बन्धी समाजमा व्यापक जनचेतना अभिवृद्धि गर्नुपर्ने देखिन्छ । स्थानीय समाजका सम्पूर्ण जनतालाई सुशासनसम्बन्धी ज्ञाता बनाई सुशासनसम्बन्धी विषयलाई ‘स्माट’

बनाउने पहिलो कार्यमा नेपाल सरकारको हुने छ । स्थानीय समुदायमा सरकारको काम, कर्तव्य र अधिकारसम्बन्धी राम्रो ज्ञान दिने कार्यशाला सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन्छ । साथै, सरकार र समुदायबीचको सम्बन्ध राम्रो बनाउने वातावरणको सिर्जना गर्नुपर्ने हुन्छ । त्यसपछि मात्र स्थानीय समुदायका सबै जनताको सीप तथा ज्ञान ‘स्माट’ बन्ने छ र आफ्नो अधिकार आफ्नै बोहिने छन् । यो नेपाल सरकारको पहिलो कार्य हुने छ ।

दोस्रो चरणमा सम्पूर्ण पार्टीका नेताको सुशासनसम्बन्धी जनचेता अभिवृद्धि गर्नुपर्ने देखिन्छ । सरकार र राजनीतिक पार्टीका नेताको सम्बन्ध कस्तो हुनुपर्छ, भन्नेबारे राम्रो ज्ञान दिनुपर्ने हुन्छ । राजनीतिक नेताहरूको हरेक प्रक्रियामा सुशासनको सम्बन्ध हुन्छ भने जिम्मेवारी दिनुपर्ने हुन्छ ।

तेस्रो चरणमा नेपाल सरकारका संघ, प्रदेश र स्थानीयस्तरका सम्पूर्ण कर्मचारीलाई सुशासनसम्बन्धी चेतनाको अभिवृद्धि गराउनुपर्छ । यो सरकारको पहिलो प्रार्थमिकतामा पर्दछ । स्थानीय समुदाय तथा सरकारबीचको सम्बन्ध कस्तो हुनुपर्छ, भन्नेबारे कर्मचारी वर्गलाई राम्रो ज्ञान दिनुपर्ने अति आवश्यक छ । सरकार भनेको जनतालाई सेवा प्रदान गर्ने निकाय हो तर प्रशासक होइन । जनताले तिरैको करको रकमबाट कर्मचारीको तलब तथा सुविधा पाउने भएकाले जनता नै सर्वोपरी हुन् भनी बुझ्नुपर्छ । त्यसपछि, मात्र नेपाल देशलाई स्वित्जरल्याण्डजस्तो विकसित तथा ‘स्माट’ बनाउन सकिने छ ।

चौथो चरणमा नेपाल सरकारका सम्पूर्ण नीति नियम, कानुन र रणनीतिहरू वा सम्पूर्ण संयन्त्र ‘स्माट’ बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने हुन्छ । त्यसपछि मात्र सुशासनको विकास भई देशमा नयाँ विकासको आयाम स्थापना हुने छ ।

अन्त्य चरणमा सुशासनको प्रक्रियामा राम्रो काम गर्नेलाई पुरस्कारको व्यवस्था राख्नुपर्ने हुन्छ । नराम्रो काम गर्ने कर्मचारीलाई जागिरबाट हटाउने व्यवस्था गर्नु पर्छ । अन्य व्यक्तिले सुशासनको विरोधमा काम गरेमा कडाभन्दा कडा सजायको व्यवस्था हुनुपर्छ । रासस

(लेखक नेपाल सरकारका पूर्वसहसचिव हुन्)

अस्ट्रेलियामा इन्द्रजात्रा

नेवा गुठी मेलबर्न अस्ट्रेलियाद्वारा मेलबर्नमा आयोजना गरिएको इन्द्रजात्रा पर्वमा नेवारी वेशभूषामा सजिएर रमाउँदै नेपाली समुदाय । आयोजकका अनुसार नेवार समुदाय र अन्य समुदाय मिलेर पहिलोपटक मेलबर्नमा यो कार्यक्रम आयोजना गरिएको हो ।

तस्विर: प्रदीपराज वन्त / रासस

'फोहोर व्यवस्थापनमा पोखराले धनगढीबाट सिक्न सक्छ'

■ प्रभाव संवाददाता

गण्डकी- 'सडक, पुल, भवन नभई हाम्रो नगर गौरवको योजना फोहोर व्यवस्थापन र सरसफाइ प्रवर्द्धन हो,' कैलालीको धनगढी उपमहानगरपालिका प्रमुख गोपी हमालले यसो भनिरहँदा कार्यक्रमका सहभागीले परर ताली बजाए । प्रमुख हमालले भने, 'फोहोर व्यवस्थापनमा जनशक्ति, स्रोतसाधन छैन भनेर गुनासोमात्र गरेर बस्ने होइन, हामीले फोहोर नै नगर्ने बानी बसाल्नुपर्छ।' उनको यो भनाइमा फोहोर व्यवस्थापनमा व्यापक सामुदायिक सचेतना र जनसहभागिताको खाँचो रहेको भाव थियो ।

फोहोर व्यवस्थापनमा धनगढी उपमहानगरपालिकाले अपनाएको सीप, प्रविधि र असल अभ्यासबारे अनुभव आदानप्रदानका लागि पुगेको पोखरा महानगरपालिकाको टोलीसमक्ष धनगढीका प्रमुख हमालले फोहोर व्यवस्थापनमा अन्तरपालिका समन्वय र सहकार्यमा जोड दिए । 'पोखराले गरिरहेको काम हाम्रा लागि अनुकरणीय हुनसक्छ, धनगढीबाट पोखराले पनि सिक्न सक्छ,' उनले भने, 'कम प्राथमिकतामा परिरहेको फोहोर व्यवस्थापनलाई स्थानीय सरकारले पहिलो प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ । मान्छे, र प्रकृति स्वस्थ र स्वच्छ भएमात्र अरू गतिविधि सही ढंगले अगाडि बढाउन सकिन्छ ।'

'हाम्रो धनगढी, सफा धनगढी' र 'हाम्रो धनगढी, हामी बनाउँछौं' भन्ने आदर्श वाक्यलाई आत्मसात् गर्दै फोहोरमैला व्यवस्थापन र हरियाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको उपमहानगरप्रमुख हमालले बताए । अवलोकन भ्रमणका लागि पुगेको महानगरपालिकाको टोलीले त्यहाँ सञ्चालनमा रहेको फोहोर व्यवस्थापनसम्बन्धी आयोजनाको स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन गरेको थियो । धनगढी-२ सरस्वती नगरमा रहेको बायोग्यास प्लाण्ट, फोहोरको सूक्ष्म वर्गीकरण केन्द्र र

निर्माणाधीन स्वास्थ्यजन्य फोहोर व्यवस्थापन केन्द्रको अवलोकन गरिएको थियो ।

उक्त टोलीले धनगढी-७ पटेलामा निर्माणाधीन एकीकृत फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्रको पनि अवलोकन गरेको थियो । करिव एक अर्ब रूपैयाँको लागतमा बन्ने उक्त आयोजनाको भौतिक प्रगति ८० प्रतिशत पुगेको निर्माण कम्पनीले जानकारी दिएको छ । एएसयाली विकास बैकको सहूलियत दरको ऋण सहयोगमा संघ सरकार र उपमहानगरपालिका मिलेर उक्त केन्द्रको निर्माण सुरु गरेका थिए । ३० वर्षसम्म फोहोर व्यवस्थापन हुनेगरी उक्त केन्द्र बन्न लागेको हो ।

उपमहानगरपालिकाका वातावरण अधिकृत अशोक अवस्थीले २२ हेक्टर क्षेत्रफलमा सार्वजनिक-निजी साझेदारीमा एकीकृत फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्र निर्माण भइरहेको बताए । निजी कम्पनीको लगानीमा फोहोरबाट बायोग्यास प्लाण्ट बनिस्केकाले छिट्टै व्यावसायिक उत्पादन सुरु हुने जनाइएको छ । उपमहानगरपालिका, सेभ द चिल्ड्रन र जेआइजेडको लगानी तथा सहकार्यमा स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्र निर्माणभइरहेको वातावरण अधिकृत अवस्थीले बताए । फोहोरको सूक्ष्म वर्गीकरण र प्रशोधनको जिम्मा पनि निजी क्षेत्रलाई दिइएको उनले जानकारी दिए । त्यस क्रममा सरसफाइमा नमूना काम गरेको स्थानीय आदर्श टोल र सर्वोदय माध्यमिक विद्यालयको पनि अवलोकन गरिएको थियो ।

हरियाली प्रवर्द्धन कार्यक्रमअन्तर्गत आफ्ना दिवंगत आफन्तजनको स्मृतिमा सडक किनारामा रूख रोप्ने अभियान अनुकरणीय लागेको पोखरा महानगरपालिकामा सञ्चालित 'रिसाइक्लिङ र अपसाइक्लिङमाफर्त हरित रोजगारी सिर्जना परियोजना'का सहजकर्ता नेव तिमिल्सिनाले बताए । 'फोहोर व्यवस्थापनमा धनगढीले गरेको लगानी, सामुदायिक अभियान, नीतिगत र कानुनी संरचनाको कार्यान्वयन

हाम्रा लागि पनि महत्त्वपूर्ण सिकाइ बन्यो,' उनले भने, 'धनगढीमा सफल भएका असल अभ्यासलाई पोखरामा पनि लागू गर्छौं ।'

सहरी क्षेत्रमा चुनौती बनेको फोहोर व्यवस्थापनमा स्थानीय तहबीच सहकार्य हुनुपर्ने भन्दै तिमिल्सिनाले फोहोरको उचित व्यवस्थापनमाफर्त आयआर्जनका गतिविधि एवं रोजगारी सिर्जना गर्नुपर्नेमा जोड दिए ।

धनगढीमा प्लास्टिकजन्य फोहोर नियन्त्रणका लागि गुट्खालगायत एकपटक प्रयोग गरेर फाल्ने प्लास्टिकलाईप्रतिबन्ध लगाइएको छ । ९५ प्रतिशत फोहोर घरघरबाटै वर्गीकरण भएर फोहोर व्यवस्थापन केन्द्रमा आउने व्यवस्था मिलाइएको छ । फोहोरमैलाको दिगो समाधानका लागि व्यक्तिको व्यवहार परिवर्तन नै मुख्य कुरा हो भनेर धनगढीले सञ्चालन गरेको अभियान अनुकरणीय रहेको तिमिल्सिनाको भनाइ छ । उनले भने, 'विद्यालय र समुदाय परिचालनमा पनि धनगढीको अभ्यास राम्रो देखियो ।'

फोहोरमैला व्यवस्थापनमा नमुनायोग्य काम गरेका स्थानीय तहबीच असल अभ्यास आदानप्रदान गर्न गत सोमवारदेखि शुक्रवारसम्म गरिएको अवलोकन भ्रमणमा पोखरा महानगरपालिकाका कर्मचारी, परियोजनाका कर्मचारी, संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रमलगायत विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरू सहभागी थिए । कोरिया अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग नियोग र संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रमको सहयोगमा पोखरा महानगरपालिकामा 'रिसाइक्लिङ र अपसाइक्लिङमाफर्त हरित रोजगारी सिर्जना परियोजना'को सञ्चालनमा रहेको फोहोर व्यवस्थापनमा पनि धनगढीको अभ्यास राम्रो देखियो ।

परियोजनाले फोहोर संकलन तथा ढुवानी र वर्गीकरणका लागि सामुदायिक सचेतना अभिवृद्धिको काम पनि गर्दै आएको छ ।

त्यसका लागि १३६ वटा टोल संस्था परिचालन गरिएको छ । सन् २०२४ देखि सुरु भएको उक्त परियोजना सन् २०२९ सम्म सञ्चालन हुने पोखरा महानगरपालिकाले जानकारी दिएको छ ।

कञ्चनपुर मानव बेचबिखनको उच्च जोखिम क्षेत्र

कञ्चनपुर- मानव बेचबिखन तथा ओसार पसारका दृष्टिकोणले कञ्चनपुर जिल्ला उच्च जोखिम क्षेत्रका रूपमा रहेको छ । जिल्ला भएर भारत आवतजावत गर्ने मुख्य नाका गड्डाचौकी भए पनि अन्य क्षेत्रमा खुला सीमाका कारण अवैध नाकाहरू विद्यमान रहेका छन् । अवैध नाकाहरू मानव बेचबिखनको प्रमुख चुनौतीका रूपमा देखा परेको माइती नेपालकी कञ्चनपुर संयोजक महेश्वरी भट्टले बताइन् ।

उनका अनुसार पछिल्लो समयमा जिल्लामा सीमानाका प्रयोग गरी बालबालिका, किशोरी, तथा महिलालाई भारत, खाडीमुलुक र अन्य देशतर्फ बेचबिखन हुने घटनाहरू बढ्दै गएका छन् । मानव बेचबिखनका घटनाहरू बढ्दै जानुमा गरिवी, बेरोजगारी, अशिक्षा, लैंगिक असमानता, धेरै हिंसा र सामाजिक कुरीतिहरू मूल कारणका रूपमा रहेको संयोजक भट्टले बताइन् ।

खुला सीमा, प्रविधिमैत्री निगरानीको अभाव, स्रोतसाधन र जनशक्तिको कमी, उजुरी दिन डराउने पीडित तथा परिवार, मुद्दा प्रक्रियामा ढिलाइ र सीमापार गराउन आफन्त वा परिवारकै संलग्नता रहने गरेको उनले उल्लेख गरिन् ।

'मानव बेचबिखन नियन्त्रण सबैको साझा जिम्मेवारी हो,' संयोजक भट्टले भनिन्, 'यसलाई रोक्न सचेतना, समन्वय र सहकार्य नै मुख्य आधार हो ।' मानव बेचबिखनको स्वरूप समयसँगै बदलिँदै गएको उल्लेख गर्दै उनले वैदेशिक रोजगारी, विवाहको प्रलोभन, पर्यटनका नाममा, तथा प्रविधि प्रयोग गरेर हुने 'साइबर ट्र्याफिकिङ'का घटना बढिरहेको बताइन् ।

'यस्ता गतिविधिमा अन्तर्राष्ट्रिय अपराध सञ्जाल सक्रिय रहँदै आएको छ,' उनले भनिन्, 'यसरी बेचबिखनमा परेकालाई अंग

बेच्ने, बालश्रममा लगाउने, यौन शोषण गर्ने वा जबरजस्ती आपराधिक गतिविधिमा प्रयोग गर्ने गरिएको पाइएको छ ।'

मानव बेचबिखनजस्तो जघन्य अपराधले राष्ट्रियमात्र होइन अन्तर्राष्ट्रिय सुरक्षा र मानवअधिकारलाई समेत गम्भीर चुनौती सिर्जना गरेको सामाजिक कार्यकर्ता हरिदत्त भट्टले बताए । उनका अनुसार, सीमा क्षेत्रमा प्रविधि-आधारित निगरानी (सिसिटिभी, बायोमेट्रिक प्रणाली), विद्यालय तहमा सचेतना, कानुनी र सामाजिक पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन अनिवार्य भइसकेको छ ।

माइती नेपालका कञ्चनपुर संयोजक भट्टका अनुसार गत १६ जुलाई २०२४ देखि १५ जुलाई २०२५ सम्मको अवधिमा भारततर्फ जान लागेका २८६ जनालाई रोकथाम गरेको छ । जसमध्ये १२७ जना गड्डाचौकी नाकामा, ४८ जना चारलेन पुलमा र ३८ जना भोलुंगे पुलमा रोकथाम गरिएको थियो । रोकथाम गरिएका व्यक्तिकोमध्ये १२९ जना बालबालिका र १५७ जना महिला रहेका छन् ।

सीमानाकामा रोकथाम गरिएकामध्ये सुदूरपश्चिम प्रदेशका २४८ जना रहेका छन् भने कञ्चनपुर जिल्लाका मात्रै १३६ जना रहेका छन् । त्यसै अवधिमा भारतको हरियाणा, मुम्बई, पिथौरागढ, पुना, बिहार र चम्पलीबाट बेचबिखनमा परेका आठ जनाको उद्धार गरी ल्याइएको उनले जानकारी दिए ।

सोही अवधिमा माइती नेपालले सीमानाकामा १२ हजार ८३२ सवारीसाधन चेकजाँच गरेको छ भने ४६ हजार ५६ जनालाई मानव बेचबिखन तथा सुरक्षित बसाइँसराइबारे परामर्श दिएको छ । यसैगरी २९० जनाको पारिवारिक पुनर्मिलन गरिएको र ३५ जनालाई सीमानाकाबाटै प्रत्यक्ष परामर्श

दिएर घर फर्काइएको छ ।

माइती नेपालमा खोजतलासका लागि १८० वटा निवेदन दर्ता भएको र जसमध्ये ७३ जना खोजतलास गर्दा भेटिएका छन् । धेरै हिंसासम्बन्धी २२ वटा उजुरी दर्ता भएकामध्ये १८ वटा समाधान गरिएको छ भने मानव बेचबिखनविरुद्ध एक मुद्दा दर्ता भएको संयोजक भट्टको भनाइ रहेको छ ।

मानव बेचबिखन रोकथामका लागि माइती नेपालले समुदायस्तरमा घरदैलो कार्यक्रम, पर्चा-पम्पलेट वितरण, किशोरीलाई कानुनी अनुशिक्षण, सडक नाटक लगायतका अभियान सञ्चालन गर्दै आएको छ । यसरी गाउँ-गाउँमै सचेतनासम्बन्धीका कार्यक्रम गरिएर मानव बेचबिखनजस्तो जघन्य अपराध न्यूनीकरण गर्न सकिने शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको नगर उपप्रमुख कल्पना पन्तले बताइन् ।

इलाका प्रहरी कार्यालय भलारीका प्रहरी निरीक्षक राजेश बस्नेतले सीमाक्षेत्रमा मानव बेचबिखन रोकथाम चुनौतीपूर्ण भए पनि समुदायको सक्रियता र सरकारी-नैरसरकारी निकायको सहकार्यलाई बढाउन सकिए समस्या कम गर्न सकिने विश्वास व्यक्त गरे ।

'मानव बेचबिखन नियन्त्रणका लागि स्थानीय, प्रादेशिक र संघीय सरकारबीच बलियो समन्वय र सहकार्य अपरिहार्य छ,' उनले भने, 'न्यायिक प्रक्रियालाई छिटोछरितो बनाउन, तालिम तथा सीप विकासमाफर्त रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्न र डिजिटल माध्यम प्रयोग गरेर दिगो सेवा सुनिश्चित गर्न आवश्यक छ ।' मानव बेचबिखन रोकथामका लागि सचेतना, कानून कार्यान्वयन, सुरक्षा सुदृढीकरण र समुदायस्तरको सक्रिय अभियान नै प्रभावकारी उपाय रहेको उनी बताउँछन् । रासस

Chaudandigadhi Municipality

Office of the Municipal Executive

Beltar, Udaypur

Koshi Province, Nepal

Invitation for Bids for the supply and delivery of Sanitary Pad

First published date: 2082-05-22

- Chaudandigadhi Municipality invites electronic bids from eligible bidders for the procurement of following Goods under National competition Bidding (NCB) of Single stage single envelope Procedure.

Contract Identification No.	Description	Bidding Document Cost, Nrs	Bid Security, Nrs	Remark
03/CGM/GOODS/2082/083	Sanitary Pad	3000/-	77,000/-	All others not mentioned in description will be as per approved technical specification

- Eligible bidders may obtain further information and inspect the bidding documents at the office of Chaudandigadhi Municipality or may visit e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp
- Electronic Bidding Document is available online and can be downloaded on or before 12:00 Hours on 31st day from the date of publication. Documents received after this deadline shall not be accepted on 31st day from the date of publication.
- The Bidder shall be required to deposit the non-refundable fee of NRs. 3,000 in the Internal Revenue account as specified below and electronic scanned copy (pdf format) of the Bank deposit voucher shall also be submitted along with the electronic bid files.

Information to deposit the cost of Bidding Document in Bank:
Name of Bank: Rastriya Banijya Bank, Beltar, Udayapur.
Name of office: Chaudandigadhi Municipality, Beltar, Udayapur.
Rajaswa (Internal Revenue) account no: 2370100301010002
Name of Office- CHAUDANDIGADHI NA.PA.(GA-1-1)-AANTA
Rajaswa (revenue) Shirshak No. 14229

- Bidder Shall submit the electronic bid through website <http://www.bolpatra.gov.np/egp> on or before 12:00 hours on or before 31st day from the date of publication as specified in the Instructions to Bidders. Bids received by the above mentioned deadline shall be opened electronically in the presence of Bidders' representatives who choose to attend at the address above at 14:00 Hours on 31st day from the date of publication .
- In the case of discrepancies or error in bid documents, bid notice or any other documents, Chaudandigadhi Municipality reserves the right to amend and correct at any time. The figure for the bid amount must be clear if any discrepancy may occur then the figure written in word is valid.
- Bids must be valid for a period of **90 days** counting from the day of bid opening and must be accompanied by bid security amounting as stated above deposited at-

Information to deposit the cost of Bid Security in Bank:
Account No. - 2370100303000002
Account Name- CHAUDANDIGADHI NA.PA. (GA-3)- DHARAUT
Name of Bank: Rastriya Banijya Bank, Beltar, Udayapur.
or bid bond authorized from a recognized commercial bank of Nepal, which shall be *valid for minimum 30 days* beyond the bid validity period.- If the last date of purchasing, submission and opening falls on a government holiday then the next working day shall be considered the last day. In such a case the bid validity and bid security validity shall be recognized with effect from the original bid submission deadline.
- Bids should comply in all respects with the Instruction to Bidder included in the Bid Document. Non compliance with this instruction shall result in disqualification.
- Chaudandigadhi Municipality reserves the right to accept or reject, wholly or partly any or all the bids without assigning reason, whatsoever.
- All other conditions of the bidding process will be as per the public Procurement act 2063 and Public procurement regulation 2064.

Chief Administrative Officer

अभिनेत्री सुरक्षा पन्तको मुख्य भूमिका रहेको फिल्म ‘धागो’को पहिलो गीत ‘ट्याउँ ट्याउँ’ सार्वजनिक गरिएको छ । गायक पुष्पन प्रधान र गायिका आकांक्षा थापाको स्वर रहेको गीतमा शब्द र सङ्गीत पनि पुष्पन प्रधानकै छ । रोमान्टिक शैलीको गीतमा अभिनेता बुद्धि तामाङ, अभिनेत्री वर्षा राजत, सुरक्षा पन्त, प्रभात थापा र सुरभि थापा लगायतका कलाकारहरू देखिएका छन् ।

मुन्धुमी जीवन दर्शन बुभाउने ‘सेक्मुरी फूल’

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- आख्यानकार मनु योङहाङद्वारा लिखित उपन्यास ‘सेक्मुरी फूल’ विमोचन गरिएको छ । मुन्धुम र बौद्ध दर्शनबीचको देशना, विमर्श र संवादमा आधारित उपन्यासको शनिवार विमोचन गरिएको हो । यो योङहाङको आठौँ कृति हो ।

उपन्यासको विमोचन गर्दै नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानका पूर्वकुलपति बैरागी काईलाले उपन्यासले पाठकलाई बौद्ध र लिम्बू दर्शनसँगै मुलुकमा विद्यमान जीवन दर्शनको परिचय गराउने बताए । उनले उपन्यासमा मिथक र शैलिरगत विचित्रताको प्रयोगबारे चर्चा गरे । ‘पाठकहरूलाई मुन्धुम दर्शन के हो भन्ने जानकारी हुन्छ । जीवन दर्शनका अन्य विषय जानकारी हुन्छ । हामी ज्ञान मिमांसाको क्षेत्रमा कति धनी छौं भन्ने ज्ञान हुन्छ’, आयामेली कवि काईलाले भने ।

उपन्यासकार योङहाङले मुन्धुम दर्शन एक समुदायमा मात्र सीमित नहोस् भन्ने मनसायले सबै समुदायका पाठकमा यसका महत्व पुर्‍याउन उपन्यासले सहयोग गर्ने विश्वास व्यक्त गरे । उनले यसअघि आफ्नो कृति ‘थोकफेला (लालीगुराँसको फूल)’ को प्रकाशनपछि पाठकको सुझावअनुसार नै यसपटक ‘सेक्मुरी फूल’ लेखिएको प्रसंग उल्लेख गरे ।

‘कतिपय पाठकले जीवनदर्शन बुद्धकालीन समय र किरातकालीन मुन्धुम परिवेशलाई आधार बनाइ एउटा कृति लेख्नुहोस् भनिएको छ मैले विसं २०६५ मा यो पुस्तक

तयार गरेको थिए’, लेखक योङहाङले भने, ‘यसमा मैले बुद्धकालीन घटना र समय, थेरवाद हीनयान सम्प्रदायमा आधारित भएर लेखेको छु । मुन्धुमी परिवेशलाई पाठकसमक्ष पुर्‍याउने प्रयत्न गरेको छु ।’

उपन्यासमाथि टिप्पणी गर्दै साहित्यकार कृष्ण धरावासीले मुन्धुमी जीवन दर्शनमा आधारित लेखनले हाम्रा दर्शनहरूको बलियो पक्ष साक्षात्कार गर्ने धारणा राखे । ‘पश्चिम साहित्यका सिद्धान्त आए, आइरहेका छन् । ती सिद्धान्तलाई जस्ताको त्यस्तै अनुकरण नगरेर यी सिद्धान्तमा हाम्रो मुन्धुम, वेद, उपनिशदमा के समानता र भिन्नता छन् भन्ने लेख्न तथा अध्ययनबाट खोज्न आवश्यक छ’, उनले भने ।

उपन्यासबारे डा सच्चिव हुमागाई, अनुपमा रेग्मी र दीपक लुंगेली मगरले समीक्षा गरेका थिए । उनीहरूले यस उपन्यासमा बुद्धदर्शन र लिम्बू दर्शनको उठान गरिएकाले पठनीय रहेको बताए । यस उपन्यासबाट जीवनको मूल्यमान्यता बुझाउने प्रयत्न गरेको वक्ताहरूको विश्लेषण थियो ।

हिलिहाङ डटकमका लागि रीता थाम्सुहाङद्वारा प्रकाशित यस उपन्यासमा तीन भाग छन् । पहिलो भागमा आत्मनिष्ठता: उत्सुकता, दोस्रो भागमा आत्मबोध: देशना र मुन्धुम र तेस्रो भागमा आत्मसात: प्रतिविम्ब रहेको छ । सेक्मुरी फूललाई किरात मुन्धुममा जीवनको प्रतीक मानिन्छ । लेखकको यसअघिको कृति थोकफेलाको दोस्रो श्रृंखलाको रूपमा यस उपन्यासलाई लिइएको छ ।

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- विवाहित महिलाहरूको सौन्दर्य प्रतियोगिता ‘मिससे नेपाल वर्ल्ड २०२५’को अन्तिम स्पर्धामा चयन हुन सफल ३० जना महिलालाई ट्याग नम्बर र स्यास प्रदान गरिएको छ । राजधानीमा आयोजित कार्यक्रमबीच उनीहरूलाई ट्याग नम्बर र स्यास प्रदान गरिएको हो ।

राजधानीको प्रदर्शनीमार्गस्थित नेपाल पुलिस क्लबमा सम्पन्न स्यासिङ सेरोमनीमा मिससे नेपाल वर्ल्ड २०२५ को अन्तिम स्पर्धाका लागि चयन भएका उनीहरूलाई ट्याग नम्बर र स्यास प्रदान गरिएको हो ।

अडिसनमार्फत् देशका विभिन्न भागका महिलाहरू छनोट भई अन्तिम प्रतिस्पर्धामा पुगेका हुन् । ग्र्यान्ड फाइनलको भत्को दिने गरी भव्यताका साथ सम्पन्न स्यासिङ सेरोमनीमा सहभागीले आफ्ना परिचय प्रस्तुत गरेका थिए । मिससे नेपाल वर्ल्डको आयोजक संस्था रिबन इन्टरटेनमेन्टका अध्यक्ष निशुकान्त भट्टाका अनुसार यस संस्करणमा गृहिणी, चिकित्सक, इन्जिनियर, व्यवसायी, स्वास्थ्यकर्मी, शिक्षासेवी, फेसन डिजाइनर, नर्स, कर्मचारी, महिला अधिकारवादी, कानून व्यवसायी, समाजसेवीदेखि पाइलटसम्मका महिलाहरू प्रतिस्पर्धामा रहेका छन् ।

यो संस्करणमा चितवनबाट सञ्जु भट्ट, खोटाङबाट इमायुङ राई, सुजाता खनाल, रोजी थापा र चन्द्रकला राई, सर्लाहीबाट कञ्चन भट्टा, ललितपुरबाट श्रीनी ढकाल, रविना महर्जन, कल्पना विष्ट, रञ्जना बुढाथोकी, कुसुम खड्का र सुजना विष्ट, विराटनगरबाट पुजन ढकाल, काभ्रेपलान्चोकबाट अरुणा

लामा, नेपालगन्जबाट एलिना केसी, सुदूरपश्चिमबाट विद्या चौहान, रामेछापबाट निर्मला सुनुवार, लुम्बिनीबाट तारा खनाल र रक्षा पन्त, इटहरीबाट दीपिका तामाङ, तेह्रथुमबाट सुमिना खापुङ, कीर्तिपुरबाट विनिता अधिकारी, नवलपरासीबाट गंगा लामिछाने, स्याङ्जाबाट विष्णु भण्डारी, मकवानपुरबाट सरस्वती विश्वकर्मा, काठमाडौँबाट सजनी जोशी, सुमिना महर्जन र विष्णु तिमिल्सिना, भक्तपुरबाट सुभाना रोक्का, भोपाबाट करुणा श्रेष्ठ अन्तिम प्रतिस्पर्धाका लागि छनोट भएका छन् ।

कार्यक्रममा विभिन्न गीत संगीत र नृत्यसमेत प्रस्तुत गरिएको थियो । उक्त

अवसरमा विद्यार्थी कलाकारले नृत्य प्रस्तुत गरेका थिए भने गायक तथा सङ्गीतकार ओम सुनार र लोकप्रिय गायिका तथा कार्यक्रम प्रस्तोता जुनु रिजालले आफ्नो गीत प्रस्तुत गरी मनोरञ्जन प्रदान गरेका थिए ।

प्रतियोगिताको ग्रान्ड फिनाले आगामी असोज २८ गते कमलादीस्थित नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानमा आयोजना गरिनेछ । प्रतियोगितामा कोरियोग्राफर आश्विनीकान्त भट्टा रहनेछन् भने नृत्य कोरियोग्राफी सन्दीप भुजेलले सम्हाल्नेछन् । सहायक कोरियोग्राफर आईना गजुरेल हुनेछन् । समन्वय सम्राट शाह र गङ्गा महर्जनले गर्नेछन् भने प्रशिक्षक टोलीमा सञ्चार, सौन्दर्य, नेतृत्व

विकास, व्यक्तित्व निर्माण तथा सामाजिक उत्तरदायित्वका विज्ञहरूको सहभागिता रहेको छ ।

मिससे नेपाल वर्ल्ड २०२५ को विजेताले अमेरिकामा आयोजना हुने मिससे वर्ल्ड २०२५ मा नेपालको प्रतिनिधित्व गर्नेछिन् । यसअघि २०२१ मा दिक्षा केसी, २०२३ मा पृथ्वीया थापा र २०२४ मा डेनिना कार्कीले उपाधि जितेका थिए । थापाले मिससे वर्ल्ड २०२३ मा सहभागी भई ह्युम्यानिटेरियन अवार्ड जितेर नेपालको नाम अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा उजागर गरेकी थिइन् । आयोजक भट्टाका अनुसार यस संस्करणलाई अन्तर्राष्ट्रिय उचाइमा पुर्‍याउन विशेष तयारी गरिएको छ ।

रंजशाला

नेपाल र बंगलादेश गोलरहित बराबरी

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- नेपाल र बंगलादेशविरुद्धको पहिलो अन्तर्राष्ट्रिय मैत्रीपूर्ण खेलमा गोलरहित बराबरीमा सकिएको छ । शनिवार त्रिपुरेश्वरस्थित दशरथ रंगशालामा सम्पन्न खेलमा दुवै टोलीले गोल गर्ने अवसर पाए पनि सदुपयोग गर्न नसक्दा खेल बराबरीमा सकिएको हो ।

दुवै टोलीबाट सुरुआती ४५ मिनेटमा समान एक ‘सट्स अन टार्गेट’ सम्भव भएका थिए । यी दुवै अवसरमा गोलकिपरले उत्कृष्ट प्रदर्शन गर्दा खेलमा

गोल सम्भव भएन । खेलको १०औँ मिनेटमा बंगलादेशका कप्तान जमल भुयाँको कर्नर क्रसमा राफिब होसेनको हेडमार्फत बललाई पोस्टको दिशा दिए पनि नेपालका कप्तान एव गोलकिपर किरण चेम्जोङले नेपालको खतरा टार्निए ।

खेलको मध्यतिर प्राप्त फ्रिकिकमा नेपालले पाएको सुन्दर अवसर गोलमा परिणत नहुँदा नेपालले अग्रता लिने अवसर गुमायो । लेफ्ट साइडबाट मिडफिल्डर मणि लामाको प्रहारमा रक्षक अनन्त तामाङले हेडमार्फत बललाई दोस्रो

बारको दिशा दिएका थिए । तर, गोलकिपर मोहम्मद सुजोन होसेनले उत्कृष्ट बचाउ गरेका थिए । यसअघि अञ्जन विष्ट भुयाँबाट फउल भएका थिए । जसका कारण नेपालले सेटपीस अवसर प्राप्त गरेको थियो ।

त्यसको केही लगत्तै नेपालले त्यही क्षेत्रमा अर्को फ्रिकिक पाए पनि मणिंको बललाई किपरले सहजै बचाएका थिए । निर्धारित पहिलो हाफ सकिन ६ मिनेट बाँकी रहँदा सुमोन रेजाले गरेको प्रहार क्रस-बारभन्दा माथिबाट बाहिरियो । किरण अगाडि आएको मौकामा सुमोनले बक्स

भिन्नबाट गोलको प्रयास गरेका थिए । खेलको ६८औँ मिनेटमा फरबाई जिलेशपीजंग कार्कीले बक्स बाहिरबाट गरेको शक्तिशाली प्रहार सुजोनले बचाए ।

१० मिनेटपछि बैकल्पिक खेलाडीका रूपमा मैदान प्रवेश गरेका मोहम्मद ताज उदीनले बक्स बाहिरबाट गोलको प्रयास गरे । उनको प्रहारलाई किरणले कठिनाईका साथ नियन्त्रणमा लिएका थिए । त्यसपछि खेलमा कुनै पनि गोल हुन नसकेपछि मैत्रीपूर्ण खेल बराबरीमा टुंगिएको थियो । दोस्रो मैत्रीपूर्ण खेल सेप्टेम्बर ९ अर्थात् मंगलवार हुनेछ ।

विश्व उसु च्याम्पियनसिपमा विजयको ऐतिहासिक प्रदर्शन

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- नेपाली राष्ट्रिय खेलाडी विजय सिन्जालीले १७औँ विश्व च्याम्पियनसिपमा ऐतिहासिक प्रदर्शन गरेका छन् । शुक्रवार राति ब्राजिलको ब्रासिलिया शहरमा विजयले उसु थाउलोको पुरुष जेत्सु विधामा ९.७१० अंक प्राप्त गरे ।

विजय सहभागी ३६ मध्ये छैटौँ स्थानमा अटान्न सफल भएको प्रशिक्षक निकेश श्रेष्ठले बताए । यद्यपि विजयले पदक जित्न भने सकेनन् । यो विधामा मलेसियाले स्वर्ण, मकाउले रजत र हङकङले कांस्य पदक जिते ।

प्रशिक्षक श्रेष्ठका अनुसार यो प्रदर्शनसँगै विजयले अन्तर्राष्ट्रिय उसु महासंघ (आईडब्ल्यूएफ)ले आयोजना गर्ने मुख्य प्रतियोगितामा छनोट हुने सम्भावना बलियो बनाएका छन् । ‘२१ वर्षदेखि लगातार यो खेल खेन्दै आएको छु । पहिलो पटक यस्तो प्रदर्शन गर्न सफल हुँदा निकै गर्व लाग्छ,’ विजयले भनेका छन् ।

विजयले यसअघि गत वर्ष जापानमा सम्पन्न उसुको तेस्रो थाउलो विश्वकप २०२४ मा नेपाललाई ऐतिहासिक कांस्य पदक दिलाएका थिए । विजयले जेत्सु विधामा ९.६३६ अंक ल्याउँदै कांस्य पदक जितेका थिए । उनले ब्राजिलमा ल्याएको अंक गत वर्षको थाउलो विश्वकपको भन्दा ०.७४ अंकले बढेको हो ।

यता, महिलातर्फ पनि

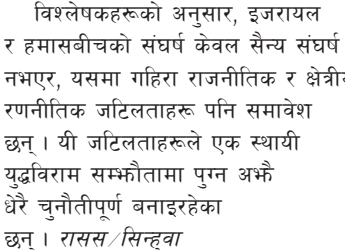
सुस्मीता तामाङले ऐतिहासिक अंक प्राप्त गरेकी छिन् । थाउलोको छानछवान विधामा सुस्मीताले ९.७०६ अंक पाइन् । जुन नेपाली महिला खेलाडीले पाएको अहिलेसम्मकै दुर्लभ अंक रहेको प्रशिक्षक श्रेष्ठले बताए ।

विश्व च्याम्पियनसिपमा ४ नेपाली खेलाडीले प्रतिस्पर्धा गरिरहेका छन् । अर्का खेलाडी दिपक हमालले नानकुन विधामा ९.५३६ र नान ताउमा ९.२६६ अंक पाउँदा निमा घर्तीमगरले नानकुनमा विधामा ८.७४० र नानताउमा ८.६५० अंक प्राप्त गरेका छन् ।

चारै खेलाडीले नेपालमै आयोजना भएको १३औँ दक्षिण एसियाली खेलकुद (साग) मा स्वर्ण पदक जितेका थिए ।

यता, विजय नेपाली खेल पत्रकारहरूको छातासंगठन नेपाल खेलकुद पत्रकार मञ्च (एनएसजेएफ)ले वर्षेनी आयोजना गर्ने पल्सर स्पोर्टस् अवार्डको पिपुल्स च्याइस विधाको मनोनयनमा परेका छन् । जापान र चीनमा गरेको प्रदर्शनको आधारमा विजय पिपुल्स च्याइस अवार्डको मनोनयनमा परेका हुन् ।

अमेरिकासँगको सम्बन्ध
सकारात्मक रहेको भारतका
प्रधानमन्त्री मोदीको भनाइ

हस्ताक्षर गर्नको पक्षमा रहेको छ, जसमा सबै बन्धकहरूको रिहाइ र हमासको पूर्ण नष्ट गर्ने प्रस्ताव गरिएको छ। यो नयाँ दृष्टिकोण इजरायलको अधिपत्यो लचिलो नीति र अत्याचारी युद्धविरामको स्थितिबाट फरक छ।

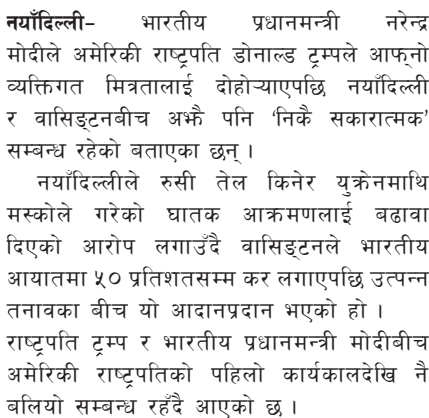
राजनीतिक दबाव र दीर्घकालीन लक्ष्य

इजरायली प्रधानमन्त्री बेन्जामिन

राष्ट्रपति ट्रम्पले भने,
'उनको पारिवारिक व्यवसायलाई
सम्मेलनबाट कुनै आम्दानी हुने
छैन । कार्यक्रमका लागि कुनै
शुल्क लिइने छैन ।'
राष्ट्रपति ट्रम्पले आफ्नो
पहिलो कार्यकालमा पनि जी-७
शिखर सम्मेलनका लागि
आफ्नो डोलर रिजर्वलाई
आयोजनास्थलका रूपमा प्रयोग
गर्ने योजना सार्वजनिक गरेका
थिए तर यसले उनको परिवार र
व्यवसायलाई आर्थिक लाभ दिने
र यो अमेरिकी सांख्यिकीविपरित
हुने दोहोरो आरोपपछि उक्त
स्थान जी-७ शिखर सम्मेलनका
लागि प्रयोग गर्ने योजनालाई
राष्ट्रपति ट्रम्पले त्यागेका
थिए । रासस, एएफपी

Siya Rural Municipality
Rural Municipal Executive
Hattisunde, Makawanpur
Bagmati Province, Nepal

Chief Administrative Officer

[illegible]

गादीफाँटको धानखेती | लमजुङ र कास्की जिल्लाको सिमाना भएर बहिरहेको मादी नदी । नदी वारि लमजुङको मध्यनेपाल नगरपालिका-६ दोभानडाँडा र पारि कास्कीको रूपा गाउँपालिकाको स्यास्त्रीफाँटमा गरिएको धानखेती । तस्विर: देवेन्द्र गुरुङ/रासस

सेजन अध्यक्षमा भट्टराई

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- नेपाल आर्थिक पत्रकार समाज (सेजन) को अध्यक्षमा भागवत भट्टराई निर्वाचित भएका छन् । शनिवार सम्पन्न सेजनको २७औँ साधारणसभा तथा अधिवेशनबाट सेतोपाटीमा कार्यरत भट्टराई ११० मतसहित निर्वाचित भएका हुन् । उनका प्रतिस्पर्धी आशा धर्पलियाले ४१ र विश्वास रेग्मीले ९२ मत प्राप्त गरेका थिए ।

समितिको उपाध्यक्षमा कारोबार दैनिकका जीवन बस्नेत निर्वाचन निर्वाचित भएका छन् । नयाँ कार्यसमितिको महासचिवमा राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस) का उपसम्पादक कमलकुमार बस्नेत १३९ मतसहित निर्वाचित भएका छन् । उनका अच्युत पुरीले १०४ मत प्राप्त गरेका थिए । यसैगरी, कोषाध्यक्षमा उकालो डटकमका केशु लामिछाने १३३ मतसहित निर्वाचित भएका छन् । समितिको सचिवमा हिमालयन टेलिभिजनका शंकर पण्डित निर्वाचन

निर्वाचित भएका छन् ।

त्यस्तै समिति सदस्यमा अर्जुन तामाङ (टुरिजम पार्टी) १४१, कमल धिताल (बाइखरी) १८५, भोजराज भण्डारी (कपरेट समाचार) १४७, राजु वास्कोटा (क्लिकमाण्डु) १५९ र सीमा तामाङ (कान्तिपुर दैनिक) २०० मतसहित निर्वाचित भएका छन् ।

यसैबीच, नवनिर्वाचित कार्यसमितिलाई प्रमाणपत्र वितरण गरिएको छ । यहाँ आयोजित कार्यक्रममा मुख्य निर्वाचन अधिकृत धर्मेन्द्र भाले प्रमाणपत्र वितरण गरेका हुन् । त्यस

अवसरमा उनले नवनिर्वाचित कार्यसमितिले सेजनको गरिमालाई थप उचो बनाउँदै आर्थिक क्षेत्रका मुद्दा उठाउनमार्फत नेपाली मिडियामा सशक्त उपस्थिति जनाउने विश्वास व्यक्त गरे ।

राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस) का कार्यकारी अध्यक्षसमेत रहेका भाले पछिल्लो समय आर्थिक 'विट'मा कलम चलाउने पत्रकारहरूको भूमिका

थप बढ्दै गएको भन्दै सेजनले यस क्षेत्रमा क्रियाशील पत्रकारको क्षमता विकास, पत्रकारका मुद्दा र आर्थिक सवालहरू उजागर गरी थप योगदान गर्नु पर्नेमा जोड दिए । भाले नेतृत्वमा अधिवक्ता सन्तोष तिवारी, रामप्रसाद वाहालसहित तीन सदस्यीय निर्वाचन समिति गठन गरिएको थियो ।

सेजनमा आर्थिक 'विट'मा पत्रकारिता गर्दै आएका २६६ जना आवद्ध छन् भने अधिवेशनमा २४६ मत खसेका थिए ।

कपरेट

ग्लोबल आइएमईलाई 'युरो मनी अवार्ड फर एक्सलेन्स २०२५' को बेस्ट बैंक अवार्ड

काठमाडौँ (प्रस)- ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेड 'युरो मनी अवार्ड फर एक्सलेन्स २०२५' को बेस्ट बैंक अवार्डबाट सम्मानित भएको छ । मंगलवार सिंगापुरमा आयोजित एक विशेष समारोहमा युरोमनी म्यागजिनका प्रतिनिधिले बैंकका संचालक समिति सदस्य रामबहादुर भण्डारी र ट्रेजरी तथा करेस्पन्डेन्ट बैंकिंग विभागका म्यानेजर शिशिर शाक्यलाई उक्त अवार्ड हस्तान्तरण गरेका हुन् । सन् १९९२ मा युरो मनी म्यागजिनद्वारा स्थापित यो अवार्ड बैंकिङ क्षेत्रको एक प्रतिष्ठित अवार्ड हो । ग्लोबल आइएमई बैंकले ग्राहकहरूलाई प्रदान गर्दै आएको सेवा, वित्तीय अवस्था, संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व, बैंकिङ क्षेत्रमा भित्तीय न्याय प्रविधि, वातावरणीय, सामाजिक तथा सुशासनका क्षेत्रहरूमा बैंकले गरेको लगानी तथा बैंकको उच्चस्तरीय कार्यसम्पादनका लागि यो अवार्ड प्रदान गरिएको हो । युरो मनी म्यागजिन बैंकिङ क्षेत्रको गहिरो विश्लेषण र समालोचनाका लागि प्रख्यात छ । युरो मनी समूहमा बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रका ख्यातिप्राप्त तथा अनुभवी व्यक्तिहरू छन् । यो वर्षको अवार्डसँगै ग्लोबल आइएमई बैंक तेश्रो पटक बेस्ट बैंक अवार्डबाट सम्मानित भएको हो । यसअघि पनि ग्लोबल आइएमई बैंकले युरो मनी अवार्ड फर एक्सलेन्स २०२२ र २०२४ मा बेस्ट बैंक अवार्ड प्राप्त गरेको थियो । यस अघि ग्लोबल आइएमई बैंक ग्लोबल फाइनेन्सको बेस्ट

बैंक अवार्ड २०२४ र २०२५ तथा युरो मनी अवार्ड फर एक्सलेन्स २०२४ अन्तर्गत दुई विधामा नेपालको सर्वश्रेष्ठ बैंक, युरो मनी अवार्ड फर एक्सलेन्स २०२२ र २०२४ मा बेस्ट बैंकको रूपमा सम्मानित भएको थियो ।

ग्लोबल आइएमई बैंक मुलुकको सतहतहै जिल्लामा शाखा सञ्जाल रहेको निजी क्षेत्रको पहिलो वाणिज्य बैंक हो । बैंकको ३५२ शाखा कार्यालय, ३८४ एटिएम, १५५ शाखा रहित बैंकिंग सेवा, ६८ एक्सटेन्सन तथा राजश्व संकलन काउन्टर तथा ३ वटा वैदेशिक प्रतिनिधि कार्यालय समेत गरी १,००० भन्दा बढि सेवा केन्द्रबाट आफ्ना ग्राहकलाई उत्कृष्ट सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ । बैंकले नेपाली नागरिकहरूलाई बैंकिङ सेवाहरू प्रदान गर्नुका अतिरिक्त विश्वका विभिन्न देशहरूबाट रेमिट्यान्स सेवा पनि दिँदै आएको छ । बैंकले संयुक्त राज्य अमेरिका, संयुक्त अधिराज्य, क्यानडा, अष्ट्रेलिया, मलेशिया, दक्षिण कोरिया, जापान, साउदी अरब, कतार, युएई, बहराइन, कुवेत, भारत, जोर्डन लगायत अन्य देशहरूबाट रेमिट्यान्स भित्त्याउने काम गर्दै आएको छ ।

घट्टेटार नमूनाबस्ती खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता समितिको साधारणसभा

काठमाडौँ (प्रस)- घट्टेटार नमूनाबस्ती खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता समितिको दोस्रो वार्षिक साधारणसभा सम्पन्न भएको छ । पूर्व शिक्षामन्त्री एवं सांसद कृष्णगोपाल श्रेष्ठको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न साधारणसभामा प्रदेश सांसद तथा बागमती प्रदेश पूर्व कृषि तथा पशुपन्छी मन्त्री माननीय केशव प्रसाद पोखरेल, बागमती प्रदेश समानुपातिक सांसद बाल कुमारी विश्वकर्मा, नागार्जुन नगरपालिका वडा नं.६ का वडाध्यक्षलगायत वडासदस्यका साथै विभिन्न उपभोक्ता समितिका प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

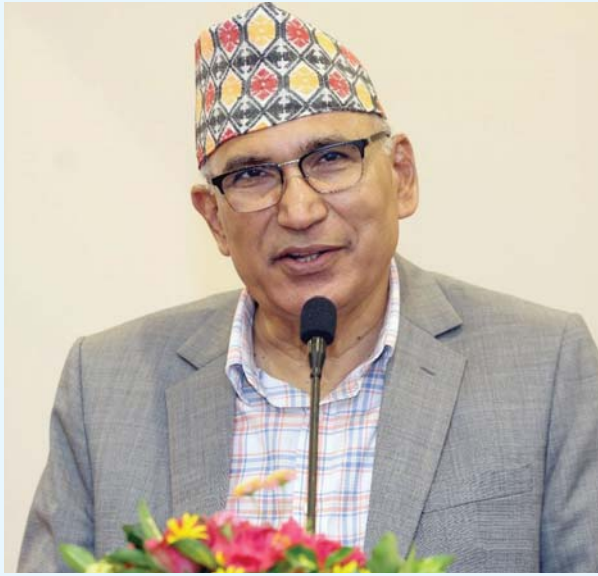
साथै उक्त सभामा खानेपानी ट्यांकी निर्माणको लागि आवश्यक जग्गा छनोटको लागि पनि कुरा उठेको थियो । खानेपानीको ट्यांकी निर्माणका लागि आवश्यक अपुग रकमको लागि प्रदेश सरकारले सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता गरेका थिए । त्यस्तै रकम बुझाएर पनि पानी खान नपाएका बाटो माथिका करिब ४० भन्दा बढी स्थानिय घर थुप्रैको दुखसो सहितको पानी खान पाइयोस् भन्ने अनुरोध पनि सभामा रहेको थियो । साधारणसभामा खानेपानीको विकास एवं विस्तारको लागि सबैले आ-आफ्नो तवरबाट सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता समेत जनाएका थिए ।

‘सञ्चार जगतले सरकारका कमजोरी औँल्याउनुपर्छ’

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- उपप्रधानमन्त्री तथा अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेलले सञ्चार जगतले सरकारका कमजोरी औँल्याउने र सकारात्मक काम जनतासम्म प्रभावकारी रूपमा पुऱ्याउनुपर्ने बताएका छन् । नेपाल आर्थिक पत्रकार समाज (सेजन) को २७ औँ वार्षिक साधारणसभा तथा अधिवेशनलाई सम्बोधन गर्दै उनले सञ्चार क्षेत्रलाई आलोचनात्मक र सुभावात्मक दुवै दृष्टिकोणले अधि बढ्नुपर्ने बताए ।

‘सरकारका नीतिगत त्रुटि वा कार्यान्वयनमा कमजोरी भए त्यसलाई प्रस्टसँग जनतासामु उजागर गर्नु सञ्चारको दायित्व हो’, पौडेलले भने, ‘साथसाथै सरकारले गरेका उपलब्धि र जनहितमा भएका कामबारे नागरिकलाई सुसूचित पनि त्यत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ ।’ सो अवसरमा अर्थमन्त्री पौडेलले आर्थिक पत्रकारिताको महत्त्वमा जोड दिँदै मुलुकको अर्थतन्त्रलाई सबल बनाउने पत्रकारको भूमिका

अपरिहार्य रहेको उल्लेख गरे ।

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासङ्घका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकालले कोभिड महामारी, रुस-युक्रेन तनावलगायत कारण मुलुकको अर्थतन्त्रमा असर देखिएको र पछिल्लो समय सुधार हुँदै गएको बताए । मुलुकको

आर्थिक क्षेत्र सुधारका लागि निजी क्षेत्रबाट कसरी भूमिका खेल्न सकिन्छ भनेर महासङ्घले सधैं पहल गरिरहेको उल्लेख गर्दै उनले कानुनी र व्यवहारिक सुधारका लागि सरकारलाई निरन्तर सुझाव दिइरहेको धारणा राखे । यद्यपि कानुन कार्यान्वयन

कमजोर हुँदा सोचेअनुरूप नतिजा प्राप्त गर्न नसकेको ढकालको भनाइ छ । कार्यक्रममा नेपाल उद्योग परिसङ्घका अध्यक्ष वीरेन्द्रराज पाण्डेले मुलुकको अर्थतन्त्र सुधारका लागि कुन क्षेत्रमा कति लगानी आवश्यक छ र त्यसका लागि के कस्ता नीतिगत तथा कानुनी सुधार गरिनुपर्छ भनेर परिसङ्घले अध्ययन गरिरहेको बताए ।

नेपाल चेम्बर अफ कमर्शका अध्यक्ष कमलेशकुमार अग्रवालले अर्थतन्त्र सूचकहरू विस्तार सुधार हुँदै गए पनि निजी क्षेत्र अझै लगानीका तयार नभइसकेको बताउनुभयो । उच्चस्तरीय आर्थिक सुधार सुझाव आयोगले सरकारलाई दिएका सुझाव तथा सिफारिस कार्यान्वयनमा उनले जोड दिए । कार्यक्रममा सेजनका पूर्वअध्यक्षहरूले सञ्चार क्षेत्रले सामना गरिरहेका चुनौती, पत्रकारिताको गुणस्तर र आर्थिक क्षेत्रसम्बन्धी अनुसन्धानात्मक समाचारको आवश्यकताबारे विचार व्यक्त गरेका थिए । अधिवेशनले सेजनको नयाँ नेतृत्व चयन गर्नेछ ।

पूर्वाधार विकास कार्यालय

विराटनगर, मोरङ

पूर्वाधार विकास कार्यालयको जनहितमा जारी सन्देश

सडक हामी सबैको साभ्ना सम्पति हो । यस सम्पतिको प्रयोग गर्ने अधिकार हामी सबैलाई रहेको छ । सडक, मोटरेवल पुल तथा भोलुमे पुल जस्ता भौतिक संरचनाहरूको संरक्षण गर्नु हामी सबैको दायित्व हो । कोशी प्रदेश सरकारको लगानीमा निर्मित यी संरचनाहरू थोरै लगानीको मर्मत सम्भारले भेरै समय सम्म टिकाउ र प्रयोग योग्य रहनेछ । तपाईं हाम्रो सानो सहयोग, प्रयास र सचनाले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्नेछ ।

त्यसैले :

- सडक अतिक्रमण गरी सडकको केन्द्र विन्दुबाट Right of Way को क्षेत्राधिकारभित्र कुनै पनि स्थायी तथा अस्थायी संरचनाको निर्माण नगरौं ।
- सम्बन्धित निकायको अनुमतिविना कुनै पनि शाखा सडक निर्माण नगरौं ।
- भवन लगायतका पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धमा स्थानीय तहले जारी गरेको मापदण्ड पूर्णरूपमा पालना गरौं । सडकमा जथाभावी सवारी साधन पार्किङ नगरौं ।
- निर्माण तथा व्यापारिक सामग्रीहरू सडक तथा फुटपाथमा नराखौं ।
- विभिन्न निर्माण कार्यहरूको समयमा नालीलाई नपुरिने गरी निर्माणकार्य गरौं र पुरिएको खण्डमा पानीको प्रवाहलाई सडकमा नआउने गरी व्यवस्थापन गरौं साथै कार्य सकिएपछि नाली सफा गरौं ।
- सडकमा सवारी साधन धुने र पखाल्ने नगरौं ।
- बाढीपहिरो तथा अन्य कारणबाट सडक संरचनाहरू अबरुद्ध एवम् क्षति भएमा सम्बन्धित निकायमा तुरुन्त खबर गरौं । सडकमा घरपालुवा चौपायाहरू बेवारिसे अवस्थामा नछोडौं ।
- सडकको दायाँ-बायाँ रूख विरूवा रोपौं ।
- ढुङ्गा, बालुवा गिट्टी, रड इत्यादि निर्माण सामग्रीहरू सडकपेटीमा नथुपारौं ।
- घर बनाउँदा नेपाल सरकारको मापदण्डअनुसार सडक छोडेर बनाऔं ।
- निर्माण सामग्री बोक्ने ट्र्याक्टर, टिपर, ट्रकहरूले माटो बालुवा, गिट्टी ढुवानी गर्दा सडकमा भाउँ ढुवानी नगरौं ।
- सडकको दायाँ-बायाँमा क्षति हुने कुनै पनि काम नगरौं ।
- सडकमा फोहोर मैला दुर्गन्धित हुने कुनै पनि वस्तु नफालौं ।
- सडक, बाटो तपाईं हाम्रो साभ्ना सम्पति हो त्यसैले संरक्षण गरौं । सुरक्षित तथा भुकम्प प्रतिरोधी आवाश निर्माण गरौं । सडकको सुरक्षा नै सुरक्षित यात्रा सुनिश्चित गर्नु हो । दिगो र बलियो भौतिक संरचनामा जोड दिऔं ।
- प्राविधिकको निगरानीमा भौतिक संरचना निर्माण गरौं ।
- दिगो सडक, पुलपुलेसा, भवन निर्माण हाम्रो सरोकार जोखिमरहित पूर्वाधार सेवा प्राप्ति नागरिक अधिकार । आफ्नो गाउँटोलमा सञ्चालन हुने विकास निर्माणमा सहभागी बनौं ।
- विकासको हरेक काम कारबाही जानकारी राखौं ।
- विकास निर्माण कार्यक्रममा जनसहभागिता जुटाऔं ।